АДОЛАТ КУЧЛИ, КУЧ ЭСА АДОЛАТЛИ БЎЛМОҒИ ЛОЗИМ

Адолат

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг газетаси

Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

1995 йил, 9 сентябрь, № 23

Шанба кунлари чиқади ● Сотувда эркин нархда

ТОШКЕНТ ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Республикамизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳот, халқимизнинг фидокорона меҳнати шаҳар ва қишлоқларимиз қиёфасини ўзгартириш, янги-янги иншоотлар барпо этиш, улкан ободонлаштириш ишларини амалга оширишда муҳим омил бўлмоқда. Мустақиллик байрами арафасида мамлакатимизда ўнлаб йирик иншоотлар ишга туширилди. Хусусан, Тошкент шаҳри ўзгача гўзаллик касб этди. Бўрижар узра қурилган улкан кўприк, янги барпо этилган кўллар, Олой бозорининг учинчи навбати, «Тошкентленд» томоша боғи ва бошқа иншоотлар пойтахт кўркига кўрк қўшди. Айниқса, Тошкентнинг Эски шаҳар қисмидаги Сағбон, Қорасарой, Форобий кўчалари, Амир Темур хиёбони, маҳаллаларда қурилган бир қанча гузарлар, ҳинд ва ўзбек қурувчилари бунёд этган замонавий меҳмонхона ўзининг файзу салобати билан шаҳарликларни, юртимизга ташриф буюрган сайёҳларни лол қолдирмоқда. Бундай ишлар давом этмоқда.

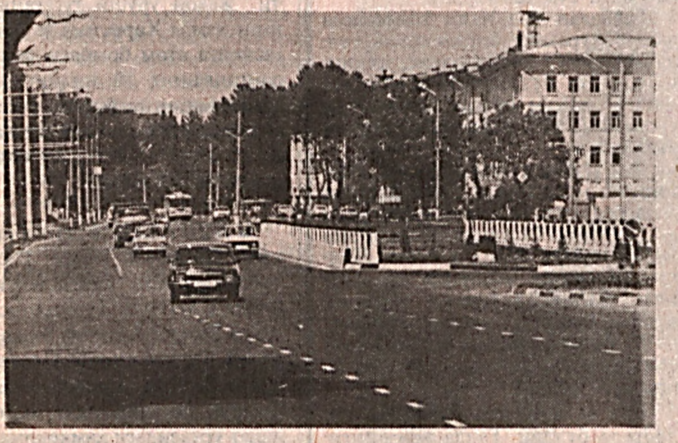

● Бешёғочдаги янги кўприк

6 сентябрь куни республика оммавий ахборот воситалари, радио ва телевидение раҳбарлари Тошкентдаги янги бунёд этилган ана шу иншоотлар билан танишдилар. Тошкент шаҳар бош архитектори М. Расулов уларга мазкур иншоот ва масканларнинг лойиҳаси, қурилиши тарихи ҳақида гапириб берди. Пойтахтда келгусида бу борада амалга ошириладиган режалар билан таништирди.

Учрашув иштирокчилари мустақиллигимиз шарофати билан мамлакатимизда бунёд этилган ана шундай муҳташам бино ва иншоотлар билан халқимизни яқиндан таништириш, газета, радио ва телевидение жамоаларининг бу борадаги вазифалари хусусида фикрлашиб олдилар.

Тадбирда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев, Матбуот котиби М. Муҳаммад Дўст қатнашди.

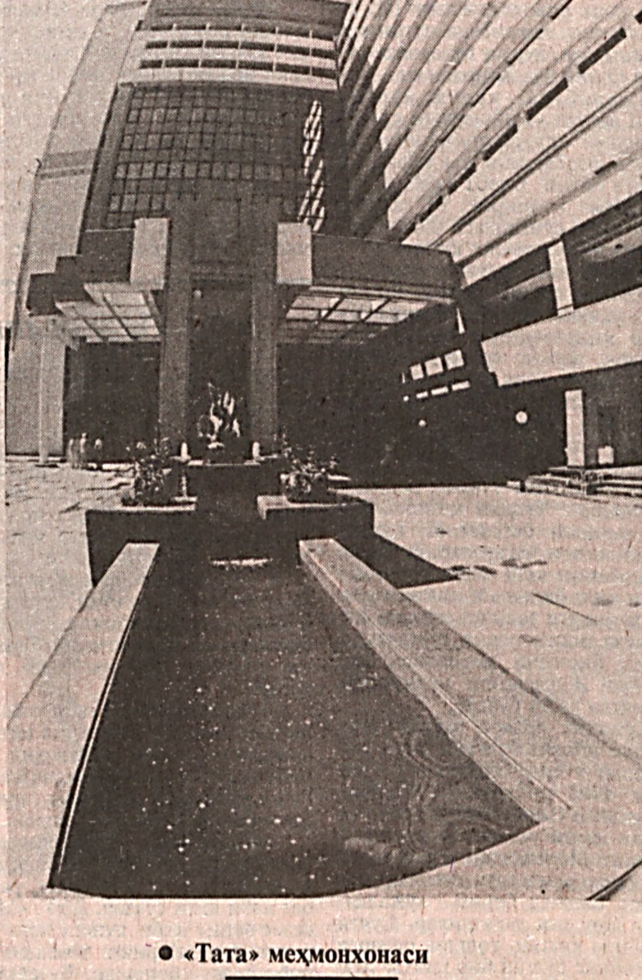

● «Тата» меҳмонхонаси

***

7 сентябрь куни Тошкентда мамлакатимиз пойтахтининг Эски шаҳар қисмини қайта қуриш ва обод этиш ишларининг боришини мувофиқлаштирувчи ва назорат қилувчи республика комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди. Унда Тошкент шаҳар ҳокими ва унинг ўринбосарлари, туман ҳокимлари, вазирлик ва идоралар, бошқарма ва корпорациялар, концерн ва уюшмалар, ташкилотлар, илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтларининг раҳбарлари, мутахассислар қатнашди.

Мажлисни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари, комиссия раиси И. Жўрабеков бошқарди.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Тошкент шаҳрининг Эски шаҳар қисмини қайта қуриш ва обод қилиш тўғрисида»ги қарорининг бажарилиши ҳамда 1995-1996 йилларда пойтахтда амалга ошириладиган бунёдкорлик ишларининг дастури муҳокама этилди. Мазкур масалалар бўйича Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлагановнинг ахбороти тингланди.

Тошкент шаҳри янада обод бўлиб, ўзгача чирой очиб бораётгани, айниқса, пойтахтнинг Эски шаҳар қисмини қайта қуриш ва обод этиш бўйича катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилгани, шунингдек, Ўзбекистон мустақиллигининг тўрт йиллиги арафасида кўплаб юбилей иншоотлари ишга туширилгани мажлисда таъкидлаб ўтилди. Тошкент шаҳрида махсус дастур бўйича бу йил ва келгуси йили кенг кўламда қурилиш ишларини амалга ошириш зарурлиги айтилди. Ушбу дастурга кўра Наврўз байрами ҳамда мустақиллигимизнинг беш йиллиги кунигача шаҳарда катта ҳажмда бунёдкорлик ишлари бажарилади. Жумладан, янги-янги кўчалар ва хиёбонлар бунёд этилиб, уларда жамоат транспорти қатнови йўлга қўйилади, замонавий дам олиш масканлари, соғломлаштириш мажмуилари, музейлар, аҳоли учун қулай уй-жойлар ва маданий-маиший иншоотлар қурилади.

● Ўзбекистон шоҳ кўчаси ёнидаги янги кўл

Мажлисда республика Бош вазирининг ўринбосари К. Раҳимов қатнашди.

Рустам ШАРИПОВ олган суратлар.

МУҲИМ ВОҚЕАЛАР

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Наманган вилоятининг Учқўрғон ва Уйчи туманлари меҳнаткашларига мазкур туманларнинг 60 йиллиги муносабати билан табрик хатлари йўллади.

***

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Наманган вилоятининг Учқўрғон ва Уйчи туманлари меҳнаткашларидан алоҳида ўрнак кўрсатган бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисида Фармон эълон қилди.

***

● 8 сентябрь куни Тошкентдаги «Пахтакор» марказий стадионида биринчи Марказий Осиё ўйинлари тантанали вазиятда ёпилди. Маросимда Республика Бош вазири А. Муталов сўзга чиқди.

***

● Сирдарё ва Жиззах вилоятларида пахта теримини уюшқоқлик билан ўтказиш, ғўза баргини сифатли тўктириш, мавжуд терим машиналарини мавсумга тўла сафарбар этиш масалаларига бағишланган йиғилишлар бўлди. Уларда Республика Бош Вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков қатнашди ва сўзга чиқди.

Бугунги сонда

2-бет
● Ўзбекистонда аҳоли сони...
● Суд ҳокимияти...
3-бет
● Темурийлар даври...
● ЎзТВ, ҚозТВ ва РосТВ да кўринг...
4-бет
● Жамият танасидаги қурт.
● Спорт. Долларни «сув» қилаётганлар.

● *Сессиядан кейинги ўйлар*

ҚОНУНЛАР УСТИВОРЛИГИ — ИСЛОҲОТЛАР РИВОЖИ

Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ,
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг иккинчи котиби, Олий Мажлис депутати.

Буюк саркарда, соҳибқирон Амир Темур «Биз ким мулки Турон, амири Туркистон — миллатларнинг энг қадимий ва энг буюги»,— дея лутф қилган эдилар. Ҳа, биз дунёдаги энг қадимий халқлардан ҳисобланамиз. Халқчилликнинг ватани ҳам аслида Турон замини бўлганлиги бор ҳақиқат. Чунки эрамиздан 4-5 минг йил аввал сайлов ўтказиб, ҳоқонини сайлаган халқ — ўтмиш аждодларимиз эди. Айни пайтда демократиянинг ватани деб таъриф берилаётган баъзи қитъалар ҳали кашф этилмаган пайтда бу юртда ҳар бир инсоннинг ҳуқуқини ҳимоя қиладиган, устиворли йўналишларга эга идоралар бўлганлиги тарихдан аён.

Ҳар бир халқнинг буюклиги унинг сонига қараб эмас, балки маънавий қадриятларига қараб белгиланади. Маънавияти йўқ элнинг эса келажаги ҳам бўлмайди. Истиқлолимизнинг тўрт йиллик тўйи арафасида бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг учинчи сессиясида давлатчилигимизни ҳимоя этишдаги саъй-ҳаракатлар, юртимиз истиқлолини мустаҳкамлаш ҳамда иқтисодий ислоҳотларни босқичма-босқич амалга оширишнинг устивор йўналишларини мустаҳкам қонунлар асосида белгилаб берилганлиги билан чуқур аҳамият касб этади.

Сессияда юртбошимиз Ислом Каримовнинг «Биз қуриш, яратиш йўлидан бораверамиз» деб номланган маърузаларида кўтарилган долзарб масалалар нафақат Олий Мажлис депутатларини, балки шу юртда истиқомат қилаётган ҳар бир фуқарони ўз юртига садоқатли бўлишга, элим деб, юртим деб ёниб яшашга даъват этади.

Гап шундаки, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг учинчи сессиясида ўн учта асосий ва шунга қўшимча яна бир нечта масалалар муҳокама этилиб, қонунлаштирилди. Уларнинг барчаси ҳам энг аввало, ҳаётимиз, Ватанимиз ва халқимизнинг келгусидаги равнақи йўлида хизмат қилади.

Аввало шу нарсани қайд этиш лозимки, Президентимиз Ислом Каримовнинг президентлик ваколатларини 2000 йилгача узайтирилганлиги иккинчи бор сайланиш эмас, балки Конституциявий қонун талабларига кўра биринчи муддатнинг узайтирилиши, деб тан олинди ва бу хусусида бошқа фикр бўлмаслигига Олий Мажлис аҳли бир овоздан қарор қилди. Чунки бунга асос бор эди. Олий Мажлиснинг бу қарори халқимиз хоҳиш-иродасини ўзида акс эттирди.

Маълумки, биз яшаб турган жамиятдаги ҳозирги ўзгаришлар, айниқса, бозор муносабатларининг тобора чуқурлашиб бораётганлиги фақат шу шароитга мослашишимизни эмас, балки ўзига хос, узоққа элтувчи қонун мажмуаларимизни ҳам яратиб олишимизни тақозо этмоқда. Шу жиҳатдан сессия кун тартибига киритилган масалалардан бири — «Конституцион суд тўғрисида»ги Қонун лойиҳасининг ҳар жиҳатдан пухталаштирилиб қабул қилинганлиги, ундан кўзланган мақсад — ҳуқуқий давлат яратишимизга асос солиниши ва юртимиз қудратини қонуний асослар билан мустаҳкамлашда яна бир дадил қадамлар ташлаганлиги барчамиз учун муҳим воқеа бўлди.

Бизга равшанки, илгарилари «Ҳар бир нарса халқ учун...», «Элимиз фаровон яшаши керак» деган баландпарвоз, дабдабали чақириқ ва шиорлар кўплаб қабул қилинарди. Аслида-чи? 70-йилдан ортиқроқ вақт оралиғида кўплаб халқлар қаторида юртимиз аҳлининг ҳам азалий қадриятлари, урф-одатлари, фуқаролик ҳуқуқлари топталиб келинди. Фақат истиқлол берган неъматлар туфайлигина ўзлигимизни англаб, бурч ва масъулиятларимизни ҳақиқий маънода ҳис этаяпмиз.

Дарвоқе, учинчи сессияда инсон қадр-қиммати, унинг ҳуқуқ ва бурчлари тўғрисидаги фикрлар ҳам депутатларимизнинг назаридан четда қолмади. Чунончи, «Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинлигини бузадиган хатти-ҳаракат билан судга мурожаат этиш тўғрисида»ги Қонун юртимиз аҳлининг қадр-қимматини тиклашда асосий мезон бўлиб қолади.

Аёнки, ҳар қандай давлат, ҳар қандай жамият ўз моддий ва маънавий бойликлари билан қудратлидир. Халқлар эса мамлакатнинг табиий замини, ер ости ва ер усти бойликлари, захиралари, тоғлари ва ўрмонлари, дарё-денгизлари, тароватли шаҳарлари, гўзал иншоотлари билан ўз куч-қудратини намоён этишга интилади. Истиқлолни қўлга киритганимиздан буён ўтган тўрт йил мобайнида биз асрларга тенг тарихий йўлни босиб ўтдик. Ана шу қисқа фурсатда амалга оширилган ишлар кўламига назар ташлар эканмиз бунда халқ фаровонлиги учун қилинган саъй-ҳаракатлар қаторида табиат берган неъматлар, хусусан, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, келгуси авлодларимизга уни соф ҳолда етказишдек долзарб масалага ҳам катта аҳамият қаратилиб келинганлиги яққол намоён бўлади. Айтайлик, юртбошимиз Ислом Каримовнинг ташаббуси билан халқаро майдонда биринчи бўлиб «Соғлом авлод учун» ордени ва жамғармасининг ташкил этилиши билан авлодларимиз саломатлигининг мустаҳкамланаётганлиги ўз-ўзидан кўриниб турибди.

Олий Мажлис сессиясида «Ўсимликлар карантини тўғрисида»ги қонун ҳам бир овоздан тасдиқланди. У иккиламчи, юқорида айтиб ўтилган саъй-ҳаракатларни қонун асосида йўлга қўйишга қаратилгандир. Яъни, табиатга, ерга, сувга, она заминга бўлган ҳурмат, уни эъзозлаш, очиқ-равшан йўлга қўйилди.

Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, тадбиркорликни, айниқса, хусусий тадбиркорликни ривожлантириш борасида қисқа вақтда жуда катта ишлар қилинди ва бу жараён изчил давом этмоқда. Эндиликда одамларда мулкка эгалик туйғуси шаклланди. Илгаридагидек, «бизники» деган умумий мавҳум тушунча ўрнини «меники» деган аниқ эгалик тушунчаси эгалламоқда. Халқимизнинг онгида, қарашида, тушунчасида янгича фикрлар билан йўғрилган ўзгаришлар рўй бераётирки, бу олиб борилаётган ислоҳотларнинг энг асосий самараларидан биридир.

Таъбир жоиз бўлса, юртбошимиз Ислом Каримов иборалари билан айтганда — «Агар мулкнинг ўз эгаси бўлмас экан, у мулк қандай бўлишидан қатъий назар инсонга тўлалигича хизмат қила олмайди. Шунинг учун мулкни ўз эгасига топшириш керак. Ана шундагина юртимиз бой, халқимизнинг турмуш тарзи ҳам фаровон бўлади». Президентимизнинг Олий Мажлис учинчи сессиясида қилган маърузаларидаги қайд этган фикрлари ҳаққоний ва шу куннинг талабидир. Бу талаб ва ташаббус йўлида кимки фидойи, жонкуяр бўлмас экан, шу она юрт учун, Ватан учун, бурч ва масъулиятни ҳис қилмас экан, Ватан менга эмас, мен унга нима бердим деб яшамас экан, у албатта, бу кун талабларидан орқада қолган, эски андозалар ботқоғига ботган бўлиши табиий.

Халқимизда кенгашли тўй тарқамас деган ибора бор. Ўзбекистон Олий Мажлиси учинчи сессияси кун тартибига киритилган барча масалаларни кўз унгимдан ўтказар эканман, уларнинг нақадар муҳим, долзарб эканлигига яна бир бор иймон келтирдим. Айниқса, Президентимизнинг маърузаларида республикамизда амалга оширилган ишлар қаторида галдаги вазифаларимиз нималардан иборат эканлигини, биринчи навбатда қайси масалаларга янада эътибор беришимиз зарурлигини аниқ далиллар, қонун-қоидалар асосида кўрсатиб берилди. Олиб борилаётган барча саъй-ҳаракатлар — хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, қўшма корхоналар қуриш, кичик корхоналарни кўпайтириш, умуман, барча соҳалардаги ислоҳотларнинг асл мақсади ягона — халқимизнинг турмуш шароитини янада юқори поғонага кўтариш, юртимизни дунёдаги ривожланган мамлакатлар қаторига олиб чиқишдан иборатдир.

Дарвоқе, сессияда кўрилган масалаларда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясидан сайланган депутатлар фракцияси ҳам фаол иштирок этганлигини алоҳида таъкидлаш ўринлидир. Тўғрисини айтганда, партиямиз фракцияси сессия бошланишидан бир неча кун олдин кўриладиган барча масалаларни ҳар жиҳатдан илмий-назарий таҳлил этиб, таклиф-мулоҳазалар, қўшимчалар киритишга келишиб олганди. Аҳамиятлиси шуки, сессияда ана шу таклиф ва мулоҳазаларнинг қарийб барчаси депутатлар томонидан тўла қўллаб-қувватланди.

Умуман, юртимизда истиқлол туфайли кўппартиявийликнинг юзага келганлиги ва бу партиялар истиқбол йўлида изчил ишларни олиб бораётганлиги сессияда ҳам ўз ифодасини топди.

Хулоса қилиб айтганда, Олий Мажлис учинчи сессиясида кўрилган ҳар бир масала шу куннинг талабларидан келиб чиққан бўлиб, юртимизнинг порлоқ келажаги, истиқболи йўлида унинг буюк давлат бўлиб дунёга танилишида ташланаётган дадил қадамдир. Ислоҳотларнинг ривожи, унинг унумдорлиги шу сессияда Президентимиз томонидан қилинган маърузалардан келиб чиқиб, йўналишларни тўлалигича, изчиллик билан бажаришимизга боғлиқ. Биз бу йўлда изланишимизни, ташаббуслар кўрсатишимизни даврнинг ўзи тақозо этмоқда. Сессия ўтган куннинг эртасидаёқ партиямиз Сиёсий Кенгаши аъзолари йиғилишиб, жойларда сессия қарорларини бажаришдаги муҳим тадбирларни ишлаб чиқдилар. Бу эса халқимиз фаровонлигини мустаҳкамлашда, иқтисодий ислоҳотларни оғишмай бажаришда «Адолат» социал-демократик партияси аъзолари ҳам ўз ҳиссаларини қўшишига имкон яратади.

Олий Мажлис учинчи сессиясида кўрилган барча масалалар юртимизда иқтисодий ислоҳотларнинг иккинчи босқичини ҳаётга татбиқ этишда муҳим омил бўлиб қолади.

Танишинг: Ўзбекистон Қаҳрамонлари

ЮКСАК УНВОН МУБОРАК

Ўзбекистон мустақиллигининг тўрт йиллиги нишонланаётган қутлуғ кунларда республикамиз бўйлаб қувончли бир хабар тарқалди. Юртимизнинг беш азамат фарзандига «Ўзбекистон Қаҳрамони» деган юксак унвон берилди. Республика Президенти Фармони билан шарафли унвонга мушарраф бўлган юртдошларимизни чин дилдан қутлаймиз.

Танишинг, мустақил Ўзбекистонимиз янги қаҳрамонлари.

Эркин АЛИМУХАМЕДОВ - Тошкентдаги Чкалов номли самолётсозлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг созловчи-слесари.

Бўрон РЎЗИЕВ - «Узнефтгазқазибчиқариш» давлат акционерлик бирлашмасининг оператори.

Комилжон МАМАЖОНОВ - Фарғона вилоятининг Тошлоқ туманидаги Х.Марозиқов номли жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи.

Муяссар ТЕМИРОВА - Бухоро шаҳридаги «Зардўз» акционерлик жамияти бадиий буюмлар тайёрлаш участкасининг [illegible].

Мустақил Ўзбекистонинг беш фарзанди, истиқлол [illegible]

Юксак унвон муборак, «Олтин юлдуз»ли қаҳрамонлар!

Анатолий ПАНИН - Навоий кон-металлургия комбинати «Восток» кони [illegible] экскаватор машинистлари бригадаси бошлиғи.

● *«Адолат»га жавоб берадилар*

«ҚАЛЛОБ НОТАРИУСЛАР»

(«Адолат» газетаси, 1995 йил 29 июль, № 17)

Газетамизнинг ушбу сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола эълон қилиниб, айрим нотариал идораларида қаллобликларга йўл қўйилаётганлиги, мазкур идораларга иши тушган одамлар сарсон-саргардон бўлаётганлиги қаттиқ танқид қилинган эди.

Ушбу мақола юзасидан қуйидаги жавоб олинди:

—Мақолада кўрсатилган ҳолатлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан текшириб чиқилди. Мақолада келтирилган фактлар мавжуд ҳужжатларга асосан ўз исботини топди.

Нотариал идораларининг нотариуслари томонидан йўл қўйилган хато ва камчиликлар Тошкент вилояти Адлия бошқармасининг ҳайъат мажлисида муҳокама этилди ва бошқарманинг бошлиқ муовини Т. Р. Пидаевга нисбатан ҳайфсан эълон қилинди. Вилоят 1-сон нотариал идорасининг катта давлат нотариуси М. М. Амирова эса огоҳлантирилди.

Янгийўл шаҳар нотариал идорасининг нотариуси С. Қурбонованинг ўз аризасига асосан вазифасидан озод этилганлиги тўғри бўлиб, бу хато ва камчиликларга йўл қўйилганлиги учун Адлия бошқармасининг собиқ бошлиғи Е. С. Бозорбоев Адлия вазирлигининг ҳайъат қарорига асосан вазифасидан озод этилди.

Йўл қўйилган камчиликларни келажакда бартараф этиш мақсадида республика, вилоят Адлия бошқармаларига алоҳида топшириқ берилди. Нотариал идораларнинг ишларини янада яхшилаш ва кадрларни танлаш масаласи Адлия вазирлигининг назоратига олинган.

М. ЖАЛИЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирининг муовини.

«КОМБИНАТ НЕГА ТЎХТАБ ҚОЛДИ?»

(«Адолат» газетаси, 1995 йил 8 июль, № 14)

— Мазкур танқидий мақолада билдирилган фикрлар тегишли ташкилотлар иштирокида муҳокама қилиниб, зарур амалий чора-тадбирлар белгиланди.

Ҳозирги кунда «Сурхонозиқовқатсаноат» комбинатининг тўлиқ ишлаши учун чигит билан таъминлашда келишув шартномаси тегишли корхоналар иштирокида ҳал этилди.

Н. НОРПЎЛАТОВ,
Сурхондарё вилояти ҳокимининг биринчи муовини.

• Нуқтаи назар

ЎЗБЕКИСТОНДА ДЕМОГРАФИК ВАЗИЯТ

Маълумки, Узбекистон аҳолиси ва меҳнат ресурслари буйича ноёб минтақалар жумласига киради. Демографик, яъни аҳоли усишининг узига хослиги [illegible] булиб, аҳоли ва меҳнат ресурсларининг тез суръатларда усаётганлиги билан ажралиб туради.

Республикамиз аҳоли усишига кура Марказий Осиёдаги купгина республикалардан фақатгина Тожикистондан кейин иккинчи уринда туради. Учинчи уринни эса Туркманистон эгаллайди.

80-йилларда республикамиз аҳолиси ҳар йили уртача 400 мингдан ошиқроққа купайиб борган булса, 1990-1991 йилларда 386 минг, 1991-1992 йилларда эса 499 минга купайган. Аҳолининг усиши асосан табиий купайиш (тугилиш билан улимнинг фарқи) ҳисобига булмоқда.

Узбекистон аҳолисининг юқори суръатларда усиб келганлигига қатор сабаблар: тарихий, ижтимоий-иқтисодий ва [illegible]

[illegible]

Аҳоли усишининг вилоятлараро бундай фарқини [illegible]

[illegible]

Аҳоли зич жойлашган Узбекистоннинг турли худудларида [illegible] экологик ва ижтимоий вазиятнинг мураккаблашуви регионал ривожланиш дастурларини тузишда аҳолининг жойлашуви масалаларини ечишни талаб қилади. [illegible]

Маълумки, Узбекистон барча аҳолисининг 60 фоизидан ортиғи [illegible] қишлоқ жойларда яшайди. Қишлоқ аҳолиси сони табиий купайиш ҳисобига йилдан-йилга ортиб бормоқда.

Шуни ҳам айтиб утиш керакки, [illegible]

[illegible]

Президент Фармони билан [illegible]

Республикада ҳар йили [illegible] меҳнатга қобилиятли ёшга етади. [illegible]

Ҳозирда қишлоқ хужалигида банд булган 3 миллион 600 минг меҳнатга яроқли одамларнинг бир қисмини [illegible]

Умуман олганда, Узбекистон аҳолисининг усиши [illegible]

Иқтисодий, сиёсий, экологик, демографик ва бошқа соҳалардаги [illegible]

Дилором БОБОЖОНОВА,
тарих фанлари номзоди.

Пахтани машинада териш учун ажратилган ерларда ғўза баргини тўкиш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Жумладан, Сирдарё туманининг Синдоробод жамоа хужалигида АҚШдан келтирилган юксак технология қулайликларига эга «Жондир» барг тўкиш машинасидан самарали фойдаланилмоқда.

Суратда: механизатор Содиқ Аҳроров «Жондир» машинаси билан.

Х.МИРЗАКАРИМОВ
олган сурат.

ЕР ЮЗИНИ ЭР ОЧАР...

Пахтаобод туманидаги «Маданият» агрофирмаси эндиликда ана шу оддий ҳақиқат туфайли иқтисодий қийинчиликларни енгиб, бой-бадавлат жамоага айланиб бормоқда.

Бу хўжалик ҳақида дастлаб Пахтаобод туман ҳокими Омонулла Раҳимовдан эшитдик.

—Туманимиздаги «Маданият» давлат хўжалиги ўрнида агрофирма ташкил этилган эди. Эндиликда у яхши ривожланаяпти. Шу хўжаликнинг тажрибаси тўғрисида ёзсангизлар, дуруст бўлармиди, — деди Омонулла Каримович.

Тажрибали, кўпни кўрган, айни вақтда ўз ишларини кўз-кўз қилишни ёқтиравермайдиган бу ишчан раҳбарнинг таклифи аввалига бизни бироз ажаблантирди. Аммо кейинроқ, бу таклифнинг айни кўнгилдаги иш бўлганлигига ишонч ҳосил қилдик.

«Маданият» давлат хўжалиги бизга болаликдан таниш. Усмирлик, ўқувчилик йилларимиз Чувама қишлоғининг тепасидаги тошлоқ, заранг ерларда томоғимиз қақраб, ғўза ягана қилганларимиз ҳали-ҳали ёдимизда. Олтмишинчи йилларнинг охирида ана шу тошлоқ, заранг ерлардан унумли фойдаланиш, янги ерлар очиш мақсадида Чувама, Бешмирза, Юқори Чувама қишлоқлари этакларидан бошланиб, қўшни Қирғизистон чегараларига бориб тақаладиган кенг майдон ўрнида яхши ният билан «Маданият» давлат хўжалиги ташкил этилди. Янги хўжаликни оёққа турғазишда унинг биринчи директори Нишонбой Жўраевнинг меҳнатлари ниҳоятда катта бўлган.

Хўжалик ерлари асосан тошлоқдан иборат бўлгани учун ҳам одамлар у ерда ишлашдан ўзларини олиб қочардилар. Тадбиркор раҳбар Нишонбой Жўраев, таниқли пахта устаси, меҳнат қаҳрамони Исомиддин Арабов ва бошқалар мана шундай оғир шароитга бардош бериб, хўжаликнинг донгини таратдилар. Суяги меҳнатда қотган, тошлоқ ерларда сув танқис бўлган бир пайтда деҳқончилик қилишнинг машқини олган, кишилар сафига олий маълумотли, ғайратли, изланувчан ёшлар келиб қўшилдилар. Уларнинг орасида Абдувоҳид Ҳабибуллаев, Қодиржон Болтабоев, Маҳмуджон Эркулов, Рустамжон Зуҳриддинов, Абдулҳай Эрназаров, Воситхон Баҳриддиновлар билан айниқса бир пиёла чой устида кўп гурунг қилганмиз. Дарду ташвишларидан бохабармиз. Мана кейинги икки йиллик изланишлар натижасида «Маданият» давлат хўжалиги ўрнида агрофирма пайдо бўлибди. Модомики, туман ҳокими Омонулла ака бу хўжаликни алоҳида таъкидлаяптими, демак, жамоанинг шаклидагина эмас, мазмунида ҳам қувончли ўзгаришлар бор...

Агрофирма раҳбари Абдувоҳид Ҳабибуллаев биз ўрганиб, кўникиб қолган раҳбар «образи»га мутлақо мос тушмайди. Баъзилар раҳбарликка кўтарилишса, бир чимдим, кибр-ҳаво, бир чимдим виқор ва шу кабилардан бир чимдим, бир чимдим олади-да, уларни қориштириб, сунъий салобат ясайди ва ўзлари ясаган «қўлбола образ»дан ухлаётганда ҳам ажралмасликка ҳаракат қилишади. Аб-

• *Тадбиркорлик*

дувоҳид Ҳабибуллаевда биз юқорида айтган «чимдим»лардан бир чимдим ҳам йўқ. У кишига очиқ, рўй-рост боқади ва нимани ўйласа шуни безаб-бежаб ўтирмасдан юзига дангал айтиб қўя қолади. Гаплари лўнда, қисқа ва мантиқли.

У «Маданият» давлат хўжалигида бўлим аграноми, хўжалик бош агрономи, вилоят агросаноат бошқармаси бошлиғининг биринчи муовини лавозимларида ишлаган.

— Агрофирмамизни мустақиллигимиз меваси деб дадил айтиш мумкин, — дейди Абдувоҳид Ҳабибуллаев, — чунки мустақиллик бизга мустақил фикрлаш, эркин иш юритиш имконини берди...

Эсингиздами, Республикамиз мустақилликка эришгач, тилимизга маркетинг, супермаркет, рақобат каби янги сўзлар, ДЭУ, «Мерседес-бенц» каби дунёга донг таратган фирмаларнинг номлари кириб кела бошлади. Бу сўзларнинг мағзини чақиш, фирмаларнинг фаолиятини ва тарихини ўрганиш янгиликка чанқоқ, интилувчан кишиларга кўп нарса берди. Ўзларини қийнаб юрган муаммоларнинг ечимини топишгандек бўлди. Биз ҳам меҳнат қилишни биламиз. Имкониятларимиз уларникидан яхши бўлса яхшидир, аммо ёмон эмас. Лекин нима учун бизнинг хўжалигимиз фойда келтириш ўрнига нуқул давлатдан қарз бўлиб қолаверади? Нима учун бизнинг биримиз икки бўлмаяпти? Нега берсанг ейман, урсанг ўламан, деб давлатнинг пинжига суқилиб оламиз, деган саволларни бизга ҳаётнинг ўзи кўндаланг қўйди. Яхшилаб ўйлаб кўрсак, қандай меҳнат қилишни ҳам билишимиз керак экан.

Агрофирманинг афзалликларини биринчи йилдаёқ ҳис этдик. Хўжалик 1993 йилда 90 тонна, 1994 йилда эса 220 тонна мева сотди. Икки йил ичидаги бу фарқнинг сабаби меваларни воситачилар орқали эмас, ўз кучимиз билан сотганлигимизда. Воситачи идораларга маҳсулотимизни берсак, қачон пулни ўтказишаркан, деб кутиб юрардик. Янгича ёндошув ҳисобимизга дарҳол пул тушириш имконини берди. 1993 йилдаги 500 миллион сўм-купон қарздан қутилиб, 800 минг сўм жамғардик.

Ғалладан биз икки томонлама фойда кўрамиз: биринчидан, ғалла экиб, мўл ҳосил олсак, иккинчидан, сув йўқлигидан қуриб қолишга маҳкум бўлган маккажўхори ва беда ҳам эмин-эркин пишиб етилади.

Биз хўжалик бўлимларини айланиб, одамлар билан суҳбатлашдик ва агрофирма меҳнаткашлар учун айни муддао бўлганлигига яна бир марта ишонч ҳосил қилдик. Чунки агрофирма замирида одамларнинг имкониятларини тўлароқ рўёбга чиқариш, уларнинг турмушини фаровон қилишдек эзгу ният ётганлигига уларнинг ўзи амалда шоҳид бўлишди.

Биз яқинда яна Андижон вилоятида бўлдик. Ғалла ўрим-йиғими ниҳоясига етиб, агрофирма меҳнаткашлари 994 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнерга етказиб ғалла йиғиштириб олишди. Пахта майдонлари ҳам мўл-ҳосилдан дарак бериб турибди. Маккажўхори ва бедапоялар ҳам гуркираб яшнаб турибди. Яна бир гап: Абдувоҳид Ҳабибуллаев ҳозир Пахтаобод тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари бўлиб ишламоқда. Агрофирмага эса Қодиржон Болтабоев раҳбарлик қилаяпти. Демак, агрофирма ғоялари энди фақат бир хўжаликдагина эмас, балки бутун туман миқёсида амалга ошади. Демак, халқ нақлида айтилганидек, «Ер юзини эр очар, эр юзини — ер».

Шоҳруҳ АКБАРОВ,
Араббой ЭРГАШЕВ.

МАМЛАКАТЛАР, ОДАМЛАР, ВОҚЕАЛАР

• ПАРИЖ. Осиё-Тинч уммони ҳудудидаги мамлакатлар норозилигига қарамай, Франция Муруроа атоли архипелагида дастлабки ядро синовини ўтказди.

Франция мудофаа вазирлигининг хабарига кўра, мазкур синов лаборатория шароитида ядровий портлашларнинг янги технологиясини ишлаб чиқиш мақсадида амалга оширилган.

Шу билан бир вақтда Жаҳон ҳамжамияти Франция ўтказган мазкур ядро синовини кескин қораламоқда. Оқ уй маъмурияти ядро қуролига эга барча давлатлар, шу жумладан, Францияни ҳам синовларни тўхтатишга чақирди.

***

• ТОКИО. Япония ҳукумати ҳам Франция ўтказган ядро синовидан ниҳоятда ташвишланганини маълум қилди.

Мамлакат вазирлар маҳкамаси Бош котибининг баёнотида Япония ҳукумати Франциянинг бу ҳаракатини япон халқига ҳурматсизлик сифатида қабул қилиши таъкидланган. Унда айтилишича, бутун дунёда иккинчи жаҳон уруши тугаганининг ҳамда Хиросима ва Нагасакига атом бомбаси ташланганининг 50 йиллигига бағишланган тадбирлар ўтказилаётган бир вақтда Франция ядро синовларини қайтадан бошлади.

***

• АШГАБАД. 6 сентябрь куни Покистон Ислом Республикасининг Президенти Фаррух Легарий Туркманистонга Расмий ташриф билан келди. Туркманистон Президенти Сафармурод Ниёзов ва Фаррух Легарий икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар.

Туркиянинг Анқара шаҳридаги Ота Турк майдони.

• ТАЛЛИН. 7 сентябрь куни бу ерда Эстония, Литва ва Латвия давлатлари президентларининг анъанага айланган навбатдаги учрашуви бўлди.

РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг хабарига кўра, мазкур учрашувда уччала мамлакатнинг иқтисод ва мудофаа соҳасида ўзаро ҳамкорлик қилиши билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди. Шунингдек, чегара назоратида юзага келган муаммолар, НАТО ва Россия билан муносабатларга оид масалалар ҳам кўриб чиқилди.

***

• Покистон расмий ҳукумати ва ислом доиралари вакиллари Афғонистондаги «Толибон» гуруҳи томонидан шу йил 3 августда қўлга олинган Россия самолёти ва экипаж аъзоларини озод қилиш учун Россия Федерацияси Ташқи ишлар вазирлигининг ҳаракатларига қўшилди.

Покистондаги «Жамиятул-уламойи-ислом» партияси раҳбари, ташқи ишлар бўйича парламент қўмитаси раиси Фазлур Раҳмон ушбу муаммони ҳал қилишда Россияга ёрдам беришга тайёрлигини маълум қилди.

• Америка марказий разведка бошқармасининг собиқ хизматчиси Олдрич Эймс салкам бир йилдан буён МРБ вакилларига кўрсатма беришдан бош тортмоқда.

О. Эймс собиқ СССР учун айғоқчилик қилганликда айбланиб, бир умрлик қамоқ жазосига ҳукм қилинган эди. Ҳозир у Американинг Пенсильвания штатида жойлашган кучайтирилган тартибли қамоқхонанинг бир кишилик камерасида қамоқ жазосини ўтамоқда. «Вашингтон пост» газетасининг хабар беришича, у ўзига берилган бу жазони номақбул ҳисоблагани учун МРБ вакилларига ҳеч қандай гап айтмаяпти.

(ЎзА).

СУД ҲОКИМИЯТИ — АДОЛАТ ГАРОВИ

Мен яқинда Республикамиз Президенти И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» деб номланган китобини мароқ билан ўқиб чиқдим. Китобни ўқир эканман, мамлакатимизда босқичма-босқич, изчиллик билан амалга оширилаётган ислоҳотлар, муҳим воқеалар кўз ўнгимдан бирма-бир ўтди, ўзгаришларнинг кўлами, истиқболи бутун тўлалигича намоён бўлди.

Маълумки, бундан тўрт йил муқаддам — 1991 йил 31 августда дунё харитасида янги давлат — Ўзбекистон Республикаси пайдо бўлди. Давлатимиз дунёга келган биринчи кунданоқ ҳуқуқий давлат қурмоқчи эканлигини, қонунлар устиворлигини таъминлашни жаҳон афкор оммасига маълум қилди.

Бу кўп ўтмай амалий ишлар билан мустаҳкамланди. Президентимиз И. А. Каримов томонидан илгари сурилган, мамлакатимизда ўтказилаётган туб ўзгаришларнинг асоси бўлган беш тамойилдан бири — жамиятда қонун устиворлигини таъминлаш, яъни ҳамманинг қонунга итоат этишлиги, қонунларни ҳурмат қилишлиги шулар жумласидандир.

Юртбошимиз Ўзбекистон Республикаси миллий давлат тузилиши тўғрисида сўз юритганларида ҳокимият бир-бирига боғлиқ бўлган учта ўзакдан — қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятидан ташкил топишни қайта-қайта эслатиб ўтганлиги бежиз эмас. Шунинг учун ҳам 1992 йил 7 декабрда қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида ҳокимиятнинг бўлиниш тартиби тўлиқ ўз ифодасини топган.

Ўзбекистон Конституциясининг ўзига хос хусусиятлари шундан иборатки, у янги жамиятнинг ишончли ҳуқуқий кафолатларини назарда тутади, кўп миллатли Ўзбекистон диёрида мустаҳкам маънавий муҳитнинг вужудга келтиришнинг юридик асосларини яратади, инсон ҳуқуқлари, эркинликлари, тинчлик, барқарорликни таъминлаш ва тараққиёт тўғрисида ғамхўрлик қилиш белгиларини ўзида мужассамлаштирган демократик, ҳуқуқий ва адолатли давлат барпо этишга йўлланма беради.

Суд — одил судловни амалга оширишда ягона давлат органидир.

Биз одил судловни республикадаги барқарорликнинг кафолати, фуқаролар тинч-тотувлиги ва ҳамкорлигининг асоси, шунингдек, қонунлар устиворлигининг далили сифатида амалга оширмоқдамиз. Суд ҳокимияти фақат ҳақиқий, демократик қонунлар асосидагина бир меъёрда унумли фаолият кўрсатиши мумкин. Қурилажак ҳуқуқий демократик давлатимизда қонунбузарликларга қарши, ўзгалар мулкига кўз олайтирувчи шахслар ва жиноий гуруҳларга қарши қонун кучидан тўла-тўкис фойдаланишга асосланади.

Биз ҳамиша фуқаролар билан давлат ўртасидаги ўзаро ҳуқуқ ва бурчлар узвийлигини, фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликлари дахлсиз эканлигини, ҳеч ким уларни суднинг қарорисиз озодликдан маҳрум этиши ёки чеклаши мумкин эмаслигини таъминлашга эришмоқдамиз. Айни пайтда, фуқароларнинг ўз ҳуқуқ ва эркинликларини амалга оширишлари бошқа фуқароларнинг давлатнинг, жамиятнинг қонуний манфаатларига зид бўлмаслиги лозим.

Конституциянинг 26-моддасида айбсизлик презумпцияси «Жиноят содир этганликда айбланаётган ҳар бир шахснинг иши судда қонуний тартибда ошкора кўрилиб, унинг айби аниқланмагунча, у айбдор ҳисобланмаслиги, судда айбланаётган шахсга ўзини ҳимоя қилиш учун барча шароитлар таъминлаб берилиши» қоидаси одил судловнинг муҳим демократик қонун-қоидаси тариқасида мустаҳкамланган.

Айбсизлик презумпциясининг бу тўлиқ ва аниқ таърифи 1984 йилдаги Бутунжаҳон инсон ҳуқуқлари декларацияси ва 1966 йилдаги халқаро фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги фактда назарда тутилган дастурга мос келади.

Конституциянинг 116-моддасида тергов ва суд ишини юритишнинг ҳар қандай босқичида айбланувчига малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқи кафолатланиши қайд этилган.

Конституциямизда суд ҳокимиятининг асослари аниқ белгиланиб, суд ҳокимияти ва судларнинг мустақиллиги эълон қилинган. Шунга кўра, суд ҳокимияти ва судьялар фақат қонунгагина бўйсунадилар. Суд тизминнинг тузилиши ва Республика барча суд органларининг ваколатлари ҳам Конституцияда белгилаб берилган.

Шуни қувонч билан айтиш кераккин, суд ҳокимияти тамойиллари Республикамизда тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Хусусан, суд тузилиши ва судлов ишларини юргизишга оид барча демократик конституциявий қоидалар Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 1993 йил 2 сентябрда қабул қилган «Судлар тўғрисида»ги Қонунда янада ривожлантирилди.

Мазкур қонун жуда катта афзалликларга эга.

Давлатимизда суд ҳокимиятининг мустақиллигини таъминлаш учун унга тўла ҳуқуқ ва мажбуриятлар юклайдиган қонун керак эди, мана шукурлар бўлсинки, шундай қонун амалда. Бу қонун судларнинг одил судловини амалга оширишдаги фаолиятини янада яхшилашга қаратилган қатор янги қоидаларни қамраб олган. Унинг моддалари асосида инсонпарварлик ва демократия ғоялари ётади.

Одил судловнинг фақат судлар томонидан амалга оширилиши, судларнинг фаолиятига четдан аралашишларга йўл қўйилмаслиги, судьяларнинг дахлсизлиги, фуқароларнинг қонун ва суд олдидаги тенглиги, судловнинг ошкоралиги ва судлов олиб бориладиган тил каби конституциявий қоидалар одил судловни таъминлашнинг мустаҳкам негизларидан бўлди.

Қонунда акс эттирилган барча тамойиллар одил судловнинг бош мақсадини, яъни фуқаролик ишлари бўйича ҳар қандай бузилган ҳуқуқни тиклашга, жиноят ишлари бўйича ҳеч бир айбсиз шахснинг судланиб кетишига йўл қўймасликка, ҳар қандай бузилган ҳуқуқни тиклашга, ҳар бир айбдор шахснинг адолатли жазога тортилишига қаратилган.

Қонун Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳокимияти тизимида тутган ўрнини, унинг ваколатларини аниқ ва равшан кўрсатиб берган. Конституцияга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Олий суди фуқаролик, жиноят ва маъмурий судлов ишларини юргизиш борасида суд ҳокимиятининг олий органи ҳисобланади, қўйи судларнинг судлов фаолияти устидан назорат олиб бориш ҳуқуқига эгадир.

Маълумки, 70 йилдан ортиқроқ вақт ичида биз ҳарбийларимизнинг тақдири қандай ҳал бўлишини билмас эдик. Республикамиз ҳудудида ҳарбий трибунал деб номланган суд борлигини билар эдингу, лекин унга Олий суднинг, умуман биздаги судларнинг дахли йўқ эди, у фақат собиқ СССР Олий судига қарар эди. Мана, судлар ҳақидаги қонунда Қуролли кучлар ҳарбий суди, гарнизон судлари ва уларнинг иш фаолиятларини назорат қилиш учун Республика Олий судида ҳарбий ҳайъат ташкил этилди, ҳарбий ҳайъат раиси лавозими бўйича Олий суд раисининг ўринбосари ҳисобланади. Уларга Қуролли кучлар сафида, чегара қўшинларида, миллий хавфсизлик органларида, республика Ички Ишлар Вазирлигининг Ички қўшинларида ва бошқа ҳарбий тизилмаларда хизмат қилаётган, ўқув йиғинларидагилар томонидан содир этилган жиноятлар тўғрисидаги жиноят ишларини ҳамда Қуролли кучлар ҳарбий қисмлар қўмондонларига нисбатан ҳарбий хизматчиларнинг даъвоси бўйича бўлган фуқаролик ишлари ва уларнинг ғайриқонуний ҳаракатлари устидан бериладиган шикоятларини кўриш ваколати юклатилган.

Қонунда судьяларнинг дахлсизлигини таъминлашга катта эътибор берилган. Уларнинг шахси, турар-жой, идораси, фойдаланадиган улови ва алоқа воситалари ҳам қонун ҳимоясида бўлади.

Қонунга биноан судьяларнинг жиноий ёки маъмурий жавобгарликка тортишдай чораларни кўриш тартиби ҳам судьяларнинг олий мақомига мос келади. Судья устидан жиноий иш қўзғатишга фақат Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ҳақлидир. Судья Ўзбекистон Олий суди Пленумининг тегишли розилигисиз жиноий жавобгарликка тортилиши, ҳибсга олиниши мумкин эмас. Ҳуқуқ нормаларига хилоф иш қилганда судьяни маъмурий жавобгарликка тортиш учун тегишли малака ҳайъатининг розилиги олинади.

«Судлар тўғрисида»ги қонунда кўпгина муҳим, биз учун янгилик бўлган жиҳатлар бор. Қонун суд маъмуриятининг олий мақомини таъминлайди, Мустақил Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқий давлат бўлиши йўлидаги энг муҳим, долзарб масалаларни ҳал этишга қаратилган зарур шарт-шароитларни яратиб беради.

Бу йил республикамиздаги туман, шаҳар, вилоят судлари янги судьялар билан бойиди. Улар бу юксак лавозимга «Судлар тўғрисида»ги қонунга биноан Республикамиз Президенти томонидан тайинландилар. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг яқинда бўлиб ўтган навбатдаги Пленумида эса улар одил судловни фақат қонунга бўйсунган ҳолда амалга оширишга, бегараз, одил, ҳаққоний бўлишга тантанали қасамёд қилдилар...

Ҳа, мўътабар ҳужжатларда суд органларининг тўлақонли фаолият кўрсатишлари учун кенг имкониятлар очилган. Республикамизда суд тизими фаол ишламоқда. Аммо мамлакатимизда тўла маънода суд ҳокимиятини амалга ошириш учун ҳали кўп ишлар қилишимиз лозим. Зеро, эркин ҳуқуқий давлат ва демократик жамият «мана мен келдим» деб тайёр ҳолда осмондан тушмайди. Уларни ўз қўлимиз билан, пешона теримиз билан яратишимиз зарур. Модомики шундай экан, давлатимизда истиқомат қилиб турган ҳар бир фуқаронинг бугунги кундаги бурчи — барча билан бир ёқадан бош чиқариб, халқимиз келажаги буюк мамлакатимиз равнақига садоқатли меҳнати билан, маънавиятни ҳуқуқий билимлар билан бойитиш билан ҳисса қўшишдир. Бинобарин, меҳнаткаш, маърифатли ва маънавияти бой халқнинг ҳуқуқий маданияти тез тараққий этади. Ҳуқуқий маданият юксалган юртда ҳуқуқий давлат тез илдиз отади ва гуллаб яшнайди, озод ва обод Ватанга айланади.

Убайдулла МИНГБОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Олий суди раиси.

• *Пойтахт бозорлари*

1. «ОЛОЙ»

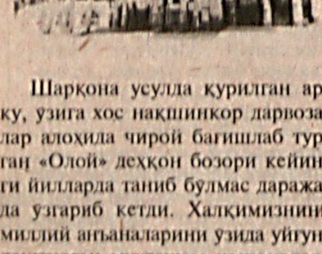

Шарқона усулда қурилган арку, ўзига хос нақшинкор дарвозалар алоҳида чирой бағишлаб турган «Олой» деҳқон бозори кейинги йилларда таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Халқимизнинг миллий анъаналарини ўзида уйғунлаштирган муҳташам кошоналар, савдо расталари, ўзига хос тижорат дўконлари айниқса, унинг шуҳратига-шуҳрат қўшди. Эндиликда, ўзимизни қўйинг, ҳатто хориждан келган меҳмонлар ҳам бозорнинг янгидан барпо этилган иншоотларини ҳаяжон билан кўздан кечирмоқдалар. Бу ердаги мислсиз ўзгаришлардан ҳайратланиб, завқу-шавқ олишаяпти. Ҳа, «Олой» деҳқон бозори чиндан ҳам тўла маънодаги, мустақил юртимизнинг, азим пойтахтимизнинг фахру ифтихорига айланди. Бир пайтлар унда киши кўнглига ғашлик солиб турган тартибсизлигу ноқулайликлардан эндиликда асар ҳам қолмади. Эски андозадаги расталар ўрнига илмий лойиҳалар асосида ишланган, деҳқон ва харидорнинг манфаатларига ҳар томонлама хизмат қиладиган бостирмалар вужудга келди. Шарт-шароитлар янги қурилишлар ҳисобига анча яхшиланди.

— Мустақиллик ва истиқлол шарофати билан бошланган улкан ўзгаришлардан биз ҳам четда қолмадик,— дейди «Олой» деҳқон бозорининг директори Обид Юсупов биз билан суҳбатда.— Уч босқичда, кенг кўламда олиб борилган қурилишлар эвазига бозор тўла қайтадан «туғилди». Ундаги бир-бирини такрорламайдиган ўзига хос иншоотлар эндиликда эл хизматида бўлмоқда. Ўзидаги қатор қулайликлар билан аҳоли эҳтиёжига яраяпти.

Бугина эмас, бозорнинг шаклланиб такомилга етиши билан унда қатор қулайликлар ҳам вужудга келтирилди. Деҳқонлар учун 48 ўринли меҳмонхона қурилиб, ишга туширилди. Бозорнинг шундоққина ёнига Абдулла Қодирий шоҳбекати кўчирилиб, шаҳарнинг кўплаб жойларига элтувчи транспорт воситаларининг қатнови яхшиланди. Маълумки, бозорнинг бозорлигини унинг қулайликлари белгилайди. Шу жиҳатдан олганда, биз масаланинг бу нозик томонларига алоҳида эътибор бердик. Бозор атрофида ҳамшаҳарларимизга қулай бўлиши учун бир нечта автомобиль сақлаш жойлари ишга туширилиб, кенгайтирилди. Шу билан бирга республика Автомабиль корпорацияси ва «Ўзсавдохарид» уюшмаси ўртасида шартнома тузилиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини 50 фоиз арзон нархда бозорга ташиб келиш йўлга қўйилди. «Ўзтрансхизмати»нинг Тошкент вилоят бўлими билан ҳам тузилган шартномада деҳқонларга имтиёзли нархларда хизмат кўрсатиш кафолати белгилаб олинди. Бунинг эвазига далада етиштирилган ноз-неъмат туриб қолмай, бозоримиз орқали ҳамшаҳарларимиз дастурхонига етиб бормоқда. Бозор қошида ишлаб турган «савдо-харид» корхонаси ҳам кўпчиликка маъқул тушмоқда. Дала ишлари билан банд бўлган, вақти тиғиз деҳқонларнинг маҳсулотлари мавоза йўли билан олиниб, пештахталарга чиқарилмоқда. Мақбул хизмат туфайли деҳқон ўзининг рўзғорини бутлаб, қимматли вақтини тежаяпти. Етиштирган маҳсулотини сотиш ташвишидан анча холи бўлмоқда.

Юртимизда ҳозир айни пишиқчилик палласи. Деҳқонлар етиштирган ноз-неъмат бозор расталарини безаб, эл маъмурчилигини кўз-кўз қилмоқда. Тилими тилни ёрадиган ширин-шакар қовунлару бол томиб турган узумлар, хилма-хил мевалар, ноз-неъматлар саховатли элимизни ризқи улуғлигидан далолат бериб турибди. Эртанги кунимизни бугундан ҳам тўкин бўлишига дилларда ишонч уйғотмоқда. Аҳир, бозор — юрт кўзгуси, деганлари шу-да!

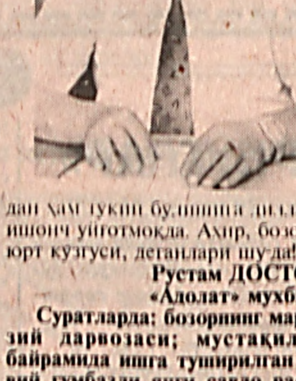

Рустам ДОСТОН,
«Адолат» мухбири.

Суратларда: бозорнинг марказий дарвозаси; мустақиллик байрамида ишга туширилган мовий гумбазли янги савдо растаси; бозор директори Обид Юсупов.

Козим ЎЛМАСОВ олган суратлар.

● Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига

ТЕМУРИЙЛАР ДАВРИ: МАЪНАВИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНГ АСОСИ

[illegible]

[illegible]

Усмон САНАКУЛОВ,
философия фанлари номзоди.
Улуғбек ДОНИЁРОВ,
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши котиби, Олий Мажлис депутати, ҳуқуқшунослик фанлари номзоди.

Ойнаи жаҳонда

11 — 17 сентябрь

ДУШАНБА, 11

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Мультфильм.
18.20 ФУТБОЛ ШАРҲИ.
18.30 "ҚИШЛОҚ ТАДБИРКОРЛАРИ".
18.55 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Телефильм.
20.10 "Уйинни ўйин тутма".
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ахборот".
21.25 Эълонлар.
21.30 "ВАҚТ — ҲАКАМ".
22.15 ЎзТВ хазинасидан. Тоҳир Малик. "СЎНГГИ ЎҚ". Видеофильм.5-қисм.
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.50 "Ахборот".

ЎзТВ II

"Тошкент" студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. "Кўзмунчоқ".
19.00 "Таҳлил".
19.10 "Чашма".
19.40 "Спорт-тайм".
20.20 "Кимга қанақа?"
21.20 — 22.45 "Оқ рангли лимузин".Бадиий фильм.

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.10 — 20.45
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.45 — 21.30
***
22.45 — 23.45

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 "Хабарчи қуш". Телефильм.
19.15 "Мультакарусель".
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
"ОМАД" таништиради:
19.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари.
19.55 Эълонлар.
20.00 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.50 "Жаҳон географияси".
21.40 Эълонлар.
21.45 Видео — "О".
23.25 Эълонлар.
23.30 "Курьер".
23.50 "...яна об-ҳаво ҳақида".
24.00 — 00.10 "Постфактум".

Қоз ТВ

СОАТ 6.00 ДАН 15.55 ГАЧА ЛИНИЯДА ПРОФИЛАКТИКА ИШЛАРИ.

16.00 «Аскар хаёллари» (Қустанай). 16.20 «Гутен абенд!». Немис таҳририяти кўрсатуви. 18.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 6-серия. 18.35 «Оқшом оҳанглари». 20.00 Т. Қайирбековнинг ижодий кечаси. 20.35 Қозоғистон телевидениеси хазинасидан. 21.45 Концерт. 22.20 «Соҳибжамол». Телесериал. 33-серия.

СЕШАНБА, 12

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.00 ЎзТВ хазинасидан. Тоҳир Малик. "Сўнгги ўқ". Видеофильм. 5-қисм.
9.05 Немис тили.
9.35 "Кўзгудаги рангин лаҳзалар". Кинодастур.
10.00 "Кашф этилаётган имкониятлар".
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 "Ёшлик" студияси. "Эзгуликка интилиб".
11.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
12.00 — 13.15 "Юлька". Бадиий фильм.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 "ҚЎНҒИРОҚЧА".
18.40 Мусиқий дақиқалар.
18.55 "ТАРАҚҚИЁТ".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 БЕВОСИТА МУЛОҚОТ.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ахборот".
21.25 Эълонлар.
21.30 "МИНТАҚАМИЗ ХАВФСИЗЛИГИ ЙЎЛИДА".
21.50 ЎзТВ хазинасидан. Тоҳир Малик. "СЎНГГИ ЎҚ". Видеофильм. 6-қисм.
22.45 Эълонлар.
22.50 — 23.15 "Ахборот".

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:
18.30 "Мультфейерверк".
18.45 "Табиат дунёси".
19.35 "Хусусийлаштириш: қадам-бақадам".
19.55 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
20.45 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 Видеогид.
21.30 "Теле-ательe-шоу".
21.40 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 — 24.00 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
6.30 — 8.00
***
18.10 — 20.45
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.45 — 21.25
***
22.45 — 00.45

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
*
18.40 "Мусиқий танишув: Т. Хўжаназаров".
19.15 "Мультакарусель".
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.50 "Тадбиркорлик мактаби".
20.20 "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.20 "Қиймат ва қиммат".
21.55 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари.
22.15 — 23.00 "Соккер-клуб".

Қоз ТВ

6.50 «Чегем саргузашти». Бадиий фильм. 8.10 «Хабар». Ахборот кўрсатуви. 8.50 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 6-серия. 9.25 «Қ. Қўжабеков». Телефильм. 9.50 «До-ре-ми». Мусиқий телефильм. 10.20 «Сўнгги япроқ». Қисқа метражли фильм.
***
16.00 Мультфильм. 16.15 «Шериклар» (Оқ Мулла). 18.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 7-серия. 18.35 «Оқшом оҳанглари». 20.00 «Ислоҳот». Президентнинг янги уй-жой дастури. 1-кўрсатув. 20.30 «Дўстиқ» ансамбли концерти. 21.45 Концерт.

ЧОРШАНБА, 13

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.00 ЎзТВ хазинасидан. Тоҳир Малик. "Сўнгги ўқ". Видеофильм. 6-қисм.
8.55 Сирдарё вилоятидаги "Ширин" ашула ва рақс ансамблининг концерти.
9.15 Янги алифбони ўрганамиз.
9.45 "Ёшлар ва замон".
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
11.00 "Вазият".
11.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё.
12.00 "Суянч".
12.30 — 14.30 "Ёшлик" видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 "Қувноқ дақиқалар".
18.30 "ЎЗБЕКТЕЛЕФИЛЬМ": ФЕСТИВАЛЬ ЯКУНЛАРИ.
19.15 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 ЎЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАРИ. Шоҳида ШОҲИМАРДОНОВА.
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ахборот".
21.25 Эълонлар.
21.30 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. ЭКРАНДА САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ.
22.15 ЎзТВ хазинасидан. Тоҳир Малик. "СЎНГГИ ЎҚ". Видеофильм. 7-қисм.
23.45 Эълонлар.
23.50 — 00.15 "Ахборот".

ЎзТВ II

"Тошкент" студияси таништиради:
18.30 "Уй ҳайвонот боғи".
18.50 "Тошкент оқшомида".
19.50 "Тет — А — Тет".
20.05 "Кинематограф".
21.35 — 22.25 ФУТБОЛ. ЎЗБЕКИСТОН КУБОГИ. "МҲСК" — "ПАХТАКОР".

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
6.30 — 8.00
***
18.10 — 20.45
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.45 — 21.25
***
21.45 — 00.05

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 "Ёшлик" студияси. "Яхшиларга эргашиб".
19.15 "Мультакарусель".
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
"ОМАД" таништиради:
19.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари.
19.55 Эълонлар.
20.00 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.50 — 23.50 "СПОРТ ҚИТЪАСИ".

Қоз ТВ

6.50 «Эркак-эркак-да». Бадиий фильм. 7.55 «Хабар». Ахборот кўрсатуви. 8.35 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 7-серия. 9.10 Фильм-концерт. 9.40 Қозоғистон телевидениеси хазинасидан. 10.40 «Чўққи сари». Абай чўққисига кўтарилиш.
***
16.00 Мультфильм. 16.05 «Курьер». Ҳарбий-спорт кўрсатуви. 18.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 8-серия. 20.00 Композитор М.Илёсов. 22.20 «Соҳибжамол». Телесериал. 34-серия.

ПАЙШАНБА, 14

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.00 ЎзТВ хазинасидан. Тоҳир Малик. "Сўнгги ўқ". Видеофильм. 7-қисм.
9.30 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.00 "Ғазалхон ёшлигим".
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ботаника.
11.00 "Солиқ".
11.30 Ўқув кўрсатуви. География.
12.00 "Тановор" ансамблининг созандалари ижро этади.
12.30 "Улғайиш поғоналари".
13.00 "Ҳуқуқингизни биласизми?"
13.20 — 13.50 "Оналар мактаби".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 "Бу дамлар ўхшар эртакка".
18.40 "ТИЛГА ЭЪТИБОР".
19.15 Бир жуфт қўшиқ.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "ОМИЛКОР ИНСОНЛАР".
20.20 "ЮЗМА-ЮЗ".
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ахборот".
21.25 Эълонлар.
21.30 "МИНТАҚАМИЗ ХАВФСИЗЛИГИ ЙЎЛИДА".
21.50 "СЕНИ СЕВДИМ". Бадиий фильм. 1-серия (Ҳиндистон).
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.50 "Ахборот".

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:
18.30 "Омад" тақвими.
18.35 "Кўнгил".
18.40 "Муҳаббатга ошно қалблар".
19.00 "Теле-ательe-шоу".
19.10 Видео янгиликлари.
19.30 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
20.20 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.05 — 22.45 "Кинонигоҳ".

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
6.30 — 8.00
***
18.10 — 20.45
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.45 — 21.25
***
22.45 — 00.45

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
*
18.40 "Романслар кечаси".
19.15 "Мультакарусель".
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.50 "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.50 "Ҳаракатда баракат".
21.10 "Кўнгил кўприклари".
21.50 "Шалом!"
22.20 — 22.40 "Глобус".

Қоз ТВ

6.50 «Якка сузиш». Бадиий фильм. 8.30 «Хабар». Ахборот кўрсатуви. 9.10 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 8-серия. 9.45 «Монолог». Телефильм. 10.05 Мультфильм. 10.30 «Абай асарлари — саҳнада».
***
16.00 Мультфильм. 16.45 «Абай — 150 ёшда». 18.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 9-серия. 18.35 Концерт. 20.00 «Ислоҳот». Президентнинг янги уй-жой дастури. 2-кўрсатув. 20.30 «Шарқ мавсуми халқаро модалар фестивали. 21.45 ДАН кундалиги. 22.20 «Мальборо-мотор». Теле-шоу.

ЖУМА, 15

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.00 "Медаллар машаққати". Бадиий фильм. 1-серия.
9.10 Немис тили.
9.40 "Ёшлик" студияси. "Талабалик йилларим".
10.20 "Мусаввир нигоҳи". Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Математика.
11.00 "Гуллар билан кутаман". Мусиқий композиция.
11.40 "Сиҳат-саломатлик" почтасидан.
12.10 "Ёшлар билан юзма-юз".
12.45 — 13.15 "Тарихнинг ўқилмаган саҳифалари".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Мультфильм.
18.20 "САНЪАТ ҒУНЧАЛАРИ".
18.40 "ДОНИМИЗ — РИЗҚИМИЗ".
18.50 "ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ САРИ".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "МЕНДА ФИКР БОР".
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ахборот".
21.25 Эълонлар.
21.30 "ВАТАННИ СЕВМОҚ ИЙМОНДАНДИР".
22.15 "Ҳофизлар хониш қилганда".
22.55 "СЕНИ СЕВДИМ". Бадиий фильм. 2-серия (Ҳиндистон).
00.20 Эълонлар.
00.25 — 00.50 "Ахборот".

ЎзТВ II

"Тошкент" студияси таништиради:
18.30 "Параллель".
19.00 "Билиб қўйган яхши".
19.25 "Бизнес-академия".
19.50 "Тошкентнома".
20.50 — 22.20 "Эгнар чашмаси". Бадиий фильм.

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
6.30 — 8.00
***
18.00 — 20.45
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.45 — 21.15
***
22.45 — 00.30

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 "Менинг чашмаларим". Телефильм.
19.00 "Мультакарусель".
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
"ОМАД" таништиради:
19.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари.
19.55 Эълонлар.
20.00 "Санта-Барбара". Телевизион бадиий фильм.
20.50 "Кулгига нима етсин".
21.15 "Автосалон".
21.35 "Америка юлдузлари".
22.05 Эълонлар.
22.10 "Даракчи".
22.20 Эълонлар.
22.25 — 00.05 Видео — "О".

Қоз ТВ

6.50 «Вонг хонимнинг сири». Бадиий фильм. 8.15 «Хабар». Ахборот кўрсатуви. 8.55 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 9-серия. 9.30 Телефильм. 10.10 Мультфильм. 10.20 Ёзувчи Қалихон Исҳоқов таваллудининг 60 йиллигига.
***
16.00 «Кўк жияк». 18.00 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 10-серия. 20.00 «Омонат». 22.20 «Соҳибжамол». Телесериал. 35-серия. 23.10 Футбол бўйича Қозоғистон чемпионати. «Қайрат» — «Горняк». 2-тайм.

ШАНБА, 16

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.00 "Медаллар машаққати". Бадиий фильм. 2-серия.
9.10 "Бахтиёр Холхўжаев куйлайди". Фильм-концерт.
9.40 Андрес-Скалес. "Оила". Теленовелла.
9.55 "Оламни асранг!".
10.25 "Халқ ижодиёти".
10.55 "Эртаклар — яхшиликка етаклар".
11.30 "Олимп сари".
11.55 "Ёшлик" студияси. "Талабалар саҳнасида".
12.55 — 14.55 "Маънавият" видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мультфильм.
18.10 "ҚУВНОҚЛАР ДАВРАСИДА".
18.40 "САНЪАТ ОЛАМИ".
19.15 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Рақслар гулдастаси".
20.30 "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида).
20.40 Оқшом эртаклари.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ахборот".
21.25 Эълонлар.
21.30 ФУТБОЛ БЎЙИЧА ОСИЁ ЧЕМПИОНЛАРИ КУБОГИ. "Нефтчи" (Ўзбекистон) — "Елимай" (Қозоғистон).
23.00 "ТУНГИ ЁҒДУ". Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:
9.00 "Мультфейерверк".
9.15 "Табиат дунёси".
10.05 "Хусусийлаштириш: қадам-бақадам".
10.25 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
11.15 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
11.40 Видеогид.
12.00 "Теле-ательe-шоу".
12.10 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
12.50 "Кинонигоҳ".
14.30 — 18.30 "СПОРТ ҚИТЪАСИ".
*
"Тошкент" студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. "Табассум".
19.10 Кичик дебют.
19.40 "Кинотриада.".
20.40 "Янги иқтисод".
21.10 "Менинг кўчам".
21.25 — 23.15 "Кинематограф".

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.00 — 20.45
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.45 — 21.25
***
22.45 — 01.30

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
10.00 "Кашфиётлар ва ихтиролар".
10.50 — 11.55 Болалар учун фильм. "Арслоннинг саргузаштлари". 2-серия.
* * *
17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
*
18.40 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
19.05 "Медитация". Телефильм.
19.15 "Мультакарусель".
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.50 "Интердиалог".
20.30 "Би-Би-Си" янгиликлари.
20.40 "Вариацияли мавзу".
21.10 "Қалбим кўри".
21.50 — 22.00 "Си-Эн-Эн" янгиликлари.

Қоз ТВ

6.05 Мультфильм. 6.25 «Алқисса». 6.30 «Хабар». Ахборот кўрсатуви. 7.10 «Дадил ва хушрўй кимсалар». Телесериал. 10-серия. 7.45 «Болалар учун сеҳргарлик». 3-кўрсатув. 8.15 «Тоғ устида тоғ турар». Бадиий фильм. 9.20 «Кўк жияк» телевизион клуби. 10.05 «Алқисса». 10.10 Телефильм. 12.00 Алмати ва вилоят янгиликлари. 13.05 Қозоғистон Республикаси Давлат симфоник оркестри чалади. 13.55 Режиссёр Серик Апримов ижоди. 14.25 «Уйқудаги туш». Бадиий фильм. 16.05 «Алқисса». 16.10 «Гутен абенд!». Немис таҳририяти кўрсатуви. 17.40 «Имкон». Ёшлар учун кўрсатув. 18.10 «Республика мулки». «Нон — ризқ-рўзимиз». 20.00 «Олтин дала». Телеомад. 20.50 «Курьер». Ҳарбий-спорт кўрсатуви. 21.35 «Абай замини».

ЯКШАНБА, 17

ЎзТВ I

6.00 — 8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
8.00 "Камалак". Болалар учун кинодастур.
9.30 Футбол майдонларида.
10.00 "Ёшлик" студияси. "Ватанимга хизмат қиламан".
11.00 "ҚЎШИҚЛАРИМ СИЗГА АРМУҒОН".
11.30 "Оталар сўзи — ақлнинг кўзи" почтасидан.
12.30 "БУГУН — ЎРМОН ХОДИМЛАРИ КУНИ".
13.15 — 15.15 "Болалигим — пошшолигим". Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "ТОМОША" ахбороти.
18.15 Ўсмирлар учун. "Уйла! Изла! Топ!".
19.05 "Ойнаи жаҳонда...".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Панорама" (рус тилида).
20.00 Эълонлар.
20.05 "ДУНЁНИ ҚИЗҒАНМА...". Абдулла Орипов лирикаси.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ҳафтанома".
21.30 Эълонлар.
21.35 "ДЕҲҚОН ДАЛАДАН ҚАЙТДИ".
22.25 Экранда — кинокомедия. "Хотиржамлик бекор қилинади".
23.40 Эълонлар.
23.45 — 00.15 "Ҳафтанома".

ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:
10.00 "Омад" тақвими.
10.05 "Кўнгил".
10.10 "Муҳаббатга ошно қалблар".
10.30 "Теле-ательe-шоу".
10.40 Видео янгиликлари.
11.00 "Тропиканка". Телесериал (Бразилия).
11.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
12.35 — 14.15 "Кинонигоҳ".
***
17.00 "Совға".
17.30 "Жаҳон географияси".
18.20 Эълонлар.
18.25 Видео — "О".
20.05 Эълонлар.
20.10 "Курьер".
20.30 "... яна об-ҳаво ҳақида".
20.40 "Постфактум".
20.50 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 "Компьютер-Осиё".
21.40 "Кулгига нима етсин".
22.05 "Америка юлдузлари".
22.35 Эълонлар.
22.40 "Даракчи".
22.50 Эълонлар.
22.55 — 00.35 Видео — "О".

ЎзТВ III
РОССИЯ ЖАМОАТЧИЛИК ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.00 — 22.55
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.55 — 01.00

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
9.00 "Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!". Мультфильм.
9.30 "Менинг кўчам".
9.45 "Эртакларнинг сеҳрли олами".
11.35 "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида).
11.45 — 13.10 "Аэропортга кирадиган алоҳида йўл". Бадиий фильм.
* * *
17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.
*
18.40 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
19.05 "Ташрифлар ва таклифлар".
19.30 "Панорама" (рус тилида).
20.00 "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.00 "Би-Би-Си" янгиликлари.
21.10 Ўрмон ходимлари кунига. "Бизнинг яшил дўстимиз".
21.50 "Бу ажиб дунё".
22.10 "Си-Эн-Эн" янгиликлари.
22.20 — 22.50 "Ёшлик" студияси. "Ёшлик оқшоми".

Қоз ТВ

6.05 «Хабар». Ахборот кўрсатуви. 6.45 «Алқисса». 6.55 «Бошсиз чавандоз». Бадиий фильм. 8.30 «Энши балапан». 9.00 Болалар учун сеҳргарлик». 4-кўрсатув. 9.30 «Алқисса». 9.35 «Товушлар музейи». 10.05 «Шахс». Сафар Абдулло билан мулоқот. 10.50 Мультфильм. 11.10 «Х» муҳити». 11.30 «Ассалом, япон тили!». Ўқув кўрсатуви. 12.00 «Алмати ва вилоят янгиликлари». 12.25 «Подшо Пётр уз ҳабашини қандай қилиб уйлантирди». Бадиий фильм. 15.00 «Телекўргазма». 15.30 «Инжу-маржон». 16.10 «Хабар». Ахборот кўрсатуви. 16.20 Концерт. 16.30 «Каре сарам». Корейс таҳририяти кўрсатуви. 17.00 «Ютуқ» салони. 17.45 Жаҳон спорти янгиликлари. 18.15 «Азия дауси» студияси. «Сунгги сўз». 19.55 «Сиз билан биргаликда». 21.15 «Соҳибжамол». Телесериал. 36-серия.

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Шу йил 28 августдан Россия телевидениеси дастурларини эфирга узатиш тартибида вақтинчалик ўзгариш рўй берди.

Россия телерадиокомпаниясидан қуйидаги мазмунда хат олинди: 28 августдан 13 октябргача бўлган даврда алоқа йўлдоши ернинг соя қисмидан ўтиши муносабати билан «Дубль IV» каналида вақти-вақти билан техникавий узилиш бўлиб туради.

Кечки кўрсатувлар Москва вақти билан тахминан соат 20 дан 30 дақиқа ўтганда тугалланади. Дастурлар намойиши Москва вақти билан соат 22.00 да қайта тикланади. У белгиланган вақтдан 15-20 дақиқа илгари бошланиши ҳам эҳтимолдан холи эмас.

Доимо намойиш этиладиган дастурлар ва кўрсатувларнинг эфирга чиқиш куни ва соатидаги баъзи ўзгаришлар ана шундай ҳолатлар билан изоҳланади.

Ҳамкорлигимиз бундан кейин ҳам самарали давом этади, деган умидда:

РОССИЯ ТЕЛЕКОМПАНИЯСИ РАҲБАРИЯТИ.

• Қадрият

АЛЛА АЙТГИЛ...

Алланинг сўзи юракдаги меҳрдан яралади, оҳанглари эса нажотбахшдир. Она алла айтаркан, юрагининг энг тубидаги орзу-армонларини, севинчу умидларини шу аллага қўшиб куйлайди. Алла аёлнинг дилидан тилига кўчади, унинг меҳру муҳаббати ила қоришиб, жонбахш эҳтиросга айланади. Сўнг оҳанглар туғёнида қаноатланиб, мурғак гўдакнинг томирларига қуйилади, қуйилаверади...

Алла — оналар қўшиғи. Унинг яратилиш тарихи ҳам жуда узоқларга бориб тақалади. Айтишларича, алла сўзи Аллоҳ номи билан боғлиқ бўлиб, қадимда аёллар фарзандларининг келажаги яхши бўлишини истаб, «Боламга ўзинг имон бер, инсоф бергил, Аллоҳ!» дея яратгандан нажот сўраганлар. Бора-бора шу муножот алла сўзига айланган экан...

Аллада ҳаётбахшлик бор, умид ва ишонч бор. Оҳанграбо сеҳр бор. Аллалар нечоғли турли-туман бўлмасин, уларнинг мазмуни ягона болага ёруғ келажак ва

омонлик тиламоқдир! Аллалардаги бу ўхшашлик оналар қалби сингаридир. Мободо дунё болаларини бир жойга йиғиб, уларга битта онанинг алласи айтилса, гўдакларнинг тинчланишига шубҳа йўқ. Аллада шу қадар қудратли бир куч борки, у онанинг болага, боланинг онага бўлган муҳаббатининг ягона тимсолидир.

Ёшлари тўқсондан ошган табаррук онахон — Хосия аяни биламан. Келинчаклар янги туғилган чақалоқларни дастлаб шу аянинг қўлига тутқазишади. Ая гўдакни олиб узоқ дуо қилади, сўнг онасига қараб: «Бунга алла айтинг, болам. Алла эшитиб ўсган гўдак диёнатли бўлади» дейдилар. Шунда келинчаклар «Бизга аллаларингиздан ўргатинг, аяжон» дейишади. «Йўқ, болаларим, — дейди ая маъюс тортиб. — Мен айтган аллалар жуда ғамли эди. Сизлар бугунги куннинг аллаларидан айтинглар, яйраб-яйраб айтинглар...»

Гўдакларга алла айтиш момомерос фазилат саналади. Бизнинг кунларимизда аллалар қайта кашф этилиб, яна кўнгилларга, уйларга қайтди. Бешик ёнида ўтириб гўдагига алла айтаётган келинчак ҳар вақтдагидан гўзал ва латофатлидир. Балки у момомерос анъаналарни, аёлнинг кўҳна ва боқий қўшиғини давом эттираётгани учун ҳам шу қадар гўзал кўринар, кишига кўзига.

Табобат илмининг ҳоқони Абу Али ибн Сино ҳам гўдакнинг бенуқсон камолга етишида алланинг аҳамияти беқиёс эканлигини таъкидлаганлар. Унинг бир асарида шундай дейилади: «Боланинг мижозини кучайтирмоқ учун унга икки нарсани қўлламоқ лозим. Бири, болани аста-секин тебратиш, иккинчиси, уни ухлатиш учун одат бўлиб қолган мусиқа ва аллалардир. Шу иккисини қабул қилиш миқдорига қараб боланинг танаси билан бадантарбия ва руҳи билан мусиқага бўлган истеъдоди ҳосил қилинади...»

Аёл учун бешикнинг ёнидан кўра муқаддасроқ тахт бўлмаса керак. Бахти бекам аёл бугуннинг аллаларини айтаверади. Аллалардаги оҳанг тилга кириб, у бола кўнглига инсофу диёнатнинг, меҳр-оқибатнинг, садоқатнинг таржимони бўлиб киради, гўдакда юртга муҳаббат туйғусини уйғотади, уни жасурликка даъват этади.

Истиқлол тонготарлари ранг-баранг аллаларга тўлиқдир. Бу аллалар тинч ва осойишта ҳаётимизнинг гўзал қўшиғи бўлиб шўхчан жаранглайди:

Ўрмонларда донг қотиб айиқчалар ухлайди,
Тошчаларга бош қўйиб кийикчалар ухлайди,
Сен ҳам энди ухлайқол, кўзларингни юм алла,
Пешонаси ярқироғим, бағри бутуним, алла...

Бугуннинг аллалари ана шундай жаранглайди. Зеро, аллалари омон бўлган юртнинг болалари ҳам омондир. Алла айтгил сен дилбар она, токи аллаларинг юртнинг тинчлик қўшиқларига ҳамоҳанг бўлсин.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.

• Анъана

САХОВАТЛИ КИШИЛАР

Элимиз азал-азалдан бағри кенглиги, меҳнатсеварлиги, одамохунлигию, яратувчанлиги билан ном қозонган бўлса, саховатпарварлик ришталарининг юрти ҳам Ўзбекистон эканлигини дунё афкор оммаси яхши билади.

Авлодлардан-авлодларга мерос бўлиб келаётган ана шу меҳрибонлик ақидалари истиқлол берган неъматларга ҳамоҳанг бўлиб, бугунги кунда янада юксалмоқда, миллий мерос сифатида қадрланиб, ёшлар шуурига сингдирилмоқда.

Халқимизда олқиш олай десанг, саховатли бўл, деган ибора бор. Мустақиллигимизнинг тўрт йиллик байрами кунларида ана шу ҳикматли сўзлар яна бир бор ўз ифодасини топди. Гап шундаки, ҳозирги иқтисодий қийинчиликларга қарамай, жойларда кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш, ногирон ва қарамоғида ҳеч кими бўлмаганлар ҳолидан хабардор бўлиш ва совға-саломлар улашиш эътибордан четда қолмади.

Тошкент шаҳрининг Собир Раҳимов туманидаги «Истиқбол» маҳалласида жойлашган «Қариялар оромгоҳи»да бўлиб ўтган тадбир, айниқса, эътиборга моликдир. Чунончи, бу тадбирнинг аҳамиятли томони шундаки, байрам муносабати билан тумандаги ногиронларга, байналмилалчи жангчилар шарафига улашилган совға-саломлар ва ёзилган дастурхон аввалгилардай дабдабасиз, чақириқлару шиорларсиз, ўзини кўрсатиш учун эмас, балки инсонийлик бурчи-ла йўғрилган миллийликка хос удумлар асосида ўтди.

Уни туман ҳокими Комилжон Тошпўлатов очиб, бозор иқтисоди шароити талабларидан келиб чиқиб, иқтисодий ислоҳотларни босқичма-босқич амалга оширишда туман меҳнаткашларининг қўшаётган ҳиссаси, хусусан, бунда маҳаллалар, кенг жамоатчилик ва қариялар ҳамда ногиронларнинг ҳам улушлари сезиларли даражада бўлаётганлигини қайд этди. Шунингдек, туман аҳли юртимиз фаровонлиги йўлида юртбошимиз бошлаб берган ташаббусларни қўллаб-қувватлаб, бундан кейин ҳам мустақиллигимизни мустаҳкамлаш учун камарбаста бўлишини изҳор этди.

Ана шундан сўнг ҳокимлик ҳамда туман социал-таъминот бўлими ташаббуси билан уюштирилган совға саломлар ўз эгаларига топширилди. Хусусан, шу куни ногиронлардан 22 нафарига янги, ҳар томонлама қулайликларга эга бўлган аравачалар улашилди. Шунингдек, байналмилалчи жангчилардан бир неча нафари ҳам қимматбаҳо совғалар, пул мукофотлари билан тақдирландилар.

Албатта, саховот кўрсатганнинг ҳар бир иши бароридан келиши тайин. Тўғриси, С.Раҳимов туманидаги бу тадбирга тўхталишимизнинг боиси бор. Илгарилари ҳам бу туманда бўлганимизда ҳокимликдаги «Тадбирлар» дафтарчаси билан танишиб чиққанман. Ана шу дафтарда қайд этилган, яъни жорий йилда меҳр-мурувват борасида қилинган ишлардан айримларини мисол тариқасида келтирсак, менимча, ўринли бўлади. Тумандаги қариялар уйи тўла таъмирланиб, уларга барча шарт-шароит яратилган, шу жумладан, ногиронлар интернат-мактаби ҳам замон талаби асосида қайта қурилган. Шулар қаторида ҳар ойда улар билан учрашувлар уюштирилиб, «Меҳрибонлик» жамиятининг туман бўлинмаси фаолияти жонлантирилган. Бугина эмас, тумандаги мавжуд маҳаллалар ана шу жойларни ўз оталиғига олганлар. Бунда «Зарина» фирмаси «Иқтибол», «Шодлик», «Бўстон» каби маҳаллаларнинг жамоалари меҳр-мурувват кўрсатиш йўлида, айниқса, ташаббускорлик кўрсатмоқдалар.

Меҳр-мурувват тадбирида ногиронлар номидан Рустамбек Шодибеков, Раҳимжон Одиловлар сўз олишиб, ҳукуматимизнинг уларга кўрсатаётган ёрдамидан миннатдор эканликларини изҳор этдилар.

Дарвоқе, ана шу тадбирни ўтказишда фаол иштирок этиб, ҳомийлик қилганлардан бири «Зарина» фирмаси Бош директори Маъруфжон Усмонов бу ҳақда шундай дейди:

—«Зарина» фирмаси ўрни қаровсиз, ташландиқ, бир ахлатхона жой эди. Қуланса ҳиддан ўтган одамнинг кўнгли айнир эди. Ташаббусни қўлга олиб, ўз кучимиз ва ҳашар йўли билан бу ерни обод этдик.

Бу ерга «Қариялар оромгоҳи» деб ном бердик. Эндиликда бу ерда ҳар куни бир хайрли тадбир ўтказилмоқда ва оммалашиб бормоқда. Масалан, ҳар байрамда маҳалла оқсоқолларини, қария — фахрийларни йиғиб, уларни бир пиёла чой ва ош билан сийлаб, кўнглини кўтариб бораяпмиз. Яқинда болалар уйидан 8 нафар боланинг хатна тўйини қилдик. Бундан ташқари бу ерда туманимиз ёшлари, маҳалла оқсоқоллари тез-тез йиғилишиб, турли тадбирлар, кенгашлар ўтказиб турадилар. Муҳими, «Қариялар оромгоҳи»ни ташкил этиб, хайрли ишга қўл урилганлигини сир тута олмайман...

Ҳа, хайрли ишлар кўлами она заминимизда нақадар кўп. Соҳибқирон бобомиз Амир Темур қурдирган муҳташам бинолар, у яратган тузуклар, мунажжим ибн Сино яратган ал-Табобат илми, буюк саркарда ва шоҳ Бобурмирзо кашф этган илм ва маърифат буларнинг барчаси ўзбек элининг нечоғли қудратга эга эканлигини, шу халқнинг қалбида қанчадан-қанча эзгулик ришталари мужассам эканлигини дунёга танитди.

Орадан қанча йиллар ўтган бўлса-да, мустақиллик туфайли ана шу ришталар қайтадан камол топмоқда, халқимиз бағридан ўз ўрнини топмоқда. Собир Раҳимов туманида ўтган тадбир ҳам элимизнинг хайрли ва саховатли ишларидан бир дебочадир.

Абдусами ҲАҚБЕРДИЕВ,
«Адолат» мухбири.

СЎРАНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Муштарийларнинг саволларига Халқаро ҳуқуқшунослар ассоциациясининг аъзоси Забиҳилло Муҳаммаджонов жавоб беради

— Бир жойда кўп йил ишлаб, самаарали меҳнат қилиб келаётгандим. Аммо кейинги пайтда соғлигим анча ёмонлашиб, ногирон бўлиб қолдим. Энди мен қандай имтиёзлардан фойдаланишим мумкин? Шу ҳақда йўл-йўриқ кўрсатсангиз.

И. МУҲАММЕДОВ,
Самарқанд вилояти.

— Агар сиз биринчи гуруҳ ногиронлигига умумий касаллик билан чиққан бўлсангиз у ҳолда ўзингиз даволанаётган шифохонадан олинган рецептга мувофиқ дориларни 50 фоиз арзон нархда сотиб олишингиз мумкин. Бундан ташқари шифокорларнинг кўрсатмасига асосланиб, юрмайдиган бўлсангиз оёқларингизни протез қилишга эҳтиёж туғилса, у ҳолда сизга протез ортепеди маҳсулотлари бепул берилади. Шу билан бирга уйингизга телефон навбатсиз ўрнатиб берилади. Агарда нафақа олаётган бўлсангиз, энг кам иш ҳақининг 75 фоиз миқдорида нафақангизга қўшимча қўшиб берилади. Мабодо, иккинчи гуруҳ ногирони бўлсангиз унда врачлар рецептига асосан дори-дармонни 80 фоизигача арзон нархда сотиб олишингиз, санаторийларда шифокорларнинг кўрсатмасидан келиб чиқиб бепул дам олишингиз мумкин. Бундай имтиёзлар коммунал хизматлар учун ҳам яратилади. Сиз бу соҳага 50 фоиз арзон нархда ҳақ тўлайсиз. Қолаверса, шаҳар жамоат транспортидан бепул фойдаланиш ҳуқуқига эгасиз.

***

— Биз мактабда ишлаймиз. Ҳозир ўқитувчилардан, илмий мудирлар ва мактаб директорларидан ойлик маошнинг неча фоизи миқдорида солиқ олинади? Шу ҳақда тушунтириш берсангиз.

М. ИБРОҲИМОВ,
Хоразм вилояти.

— Аввало, шуни алоҳида қайд этиш керакки, республика Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йилнинг 1 мартида қабул қилган 72-қарори билан сизларга имтиёзли солиқ ҳақи йўлга қўйилган. Яъни мактаб ўқитувчилари ва илмий мудирларидан 25 фоиздан, мактаб директорларидан эса 35 фоиздан солиқ олиш кўзда тутилган.

***

— Бизнинг хўжалигимизда шу пайттача 2 та техник муҳандис ишлар эди. Яқинда уларнинг бири қисқаришга тушиб, ишини ўзгартирди. Шу иш тўғри қилинганми?

М. ҲАБИБУЛЛАЕВ,
Жиззах вилояти.

— Хўжаликда ишлаб турган одамнинг мутахассислар қисқаришига қай ҳолатда тушиши аввало Ўзбекистон Меҳнат қонунлари кодексининг 41-моддасида кўрсатиб ўтилган. Унга биноан корхона, муассаса, ташкилот тугатилган ёки ходимлар сони ва штати қисқартирилган тақдирда маъмуриятнинг ташаббуси билан ўртада тузилган шартнома ўз кучини йўқотиш мумкин.

• Инсон ва қонун

ЖАМИЯТ ТАНАСИДАГИ ҚУРТ

Жиноятчини одам деб эътироф этиш соғлом мантиққа тўғри келармикан? Одам — бу, комил инсон, эзгу қалбли, пок виждонли, яратувчи эмасми? У озод ва эркин жамиятни қуриш, муносиб яшаш, эзгу ном қолдириш орзуси билан яшайди. Ҳақиқий инсон ҳеч қачон жиноятчи бўла олмайди. Фақат одам бўлиб шаклланмаган, инсоний туйғулар юрагидан жой олмаган кимсаларгина жиноятга қўл уради. Улар жамият танасида қурт бўлиб, енгил-елпи, ўзгалар ҳисобига яшашни ўзларига маъқул кўрадилар. Бундай ёвуз ниятли кимсаларнинг борлиги жамият оёғи учун кишандир.

Мамлакатимизда ҳуқуқий, адолатли демократик жамият қуриш учун изчил кураш бораётган экан, бундай кимсаларга нисбатан қақшатгич зарба бериш биринчи галдаги вазифа эканлиги ўз-ўзидан аён. Шу нуқтаи назардан қараганда республикамиз Президенти И. А. Каримовнинг ташаббуси билан жиноятчи гуруҳларга нисбатан кўрилаётган кескин чоралар жамиятимиз равнақи учун кенг имкониятларни яратиб бермоқда.

Бухоро вилоят ҳуқуқ — тартибот органлари ходимлари ҳам ана шу ижобий ҳаракатнинг фаол қатнашчиларидир. Хўш, бугунги кунда Бухорода жиноятчиликка қарши кураш қандай давом этаяпти? Ана шу саволга жавоб олиш учун вилоят ҳокимлиги ички ишлар бошқармаси бошлиғи Баҳодир Аҳмедович Матлюбовга мурожаат қилдик.

— Вилоятимизда жиноятчиликка қарши кураш бир дақиқа ҳам сусайгани йўқ. Жорий йилнинг ўтган даврида ҳам асосий диққат эътибор вилоятда осойишталикни доимий таъминлаш жиноятчиларнинг олдини олиш, қидирувдаги жиноятчиларни излаб топиш, гиёҳвандликка қарши аёвсиз кураш ва уюшган жиноий гуруҳларнинг жиноий ҳаракатларини фош қилишга қаратилди. Шу мақсадда «Тозалаш», «Фуқаро» «Қидирув», «Қорадори» каби комплекс тадбирлар амалга оширилди.

Вилоят ҳудудида содир этилган жиноятларнинг изи йўқолмаслан фош қилишга эришиш, фуқаролар томонидан бўладиган ҳар қандай мурожаатга ўз вақтида эътибор бериш мақсадида ички ишлар бошқармасида тезкор бўлим ташкил этилиб, бўлимнинг иш фаолияти компьютерлаштирилди. Бундан ташқари ишда тезкорликни таъминлаш ва зудлик билан керакли маълумотларга эга бўлиш мақсадида вилоятдаги барча ички ишлар бўлимларида компьютерлар ўрнатилиб, вилоят ички ишлар бошқармаси ахборот марказига уланди.

Вилоятимиз ҳудудига турли жиноий унсурлар, наркотик моддалар ва қурол-аслаҳалар кириб келишининг олдини олиш мақсадида қўшни Туркманистон Республикаси билан бўлган чегарага божхона, чегара хизмати ходимлари билан бир қаторда вилоят ички ишлар бошқармаси ходимлари ҳисобидан 18 та қўшимча постлар ташкил этилди. Уларнинг фаолияти ички ишлар бошқармаси масъул ходимлари томонидан назорат қилинмоқда.

— Баҳодир Ахмедович, ҳуқуқтартибот органлари — прокуратура, суд, ички ишлар ходимларининг биргаликда иш олиб боришлари жиноятчиликка қарши курашда катта самара беради, албатта. Вилоятда бу борада қандай йўл тутилмоқда?

— Вилоятда ҳуқуқ-тартибот органларининг ҳамкорликда ишлашлари борасида алоҳида тажриба тўпланди, десам муболаға бўлмайди. Жумладан, божхона хизмати ходимлари билан вилоятимиз ҳудудига гиёҳванд моддалари ва қурол-аслаҳа киритилишининг олдини олиш борасида, прокуратура ходимлари билан оғир турдаги жиноятларни фош этишда, содир этилган қотилликларни очишда ҳамкорлгимиз кундан-кунга яхшиланиб бормоқда. Амалга оширилган комплекс чора-тадбирлар натижасида мавжуд мураккабликларга, қарамасдан вилоятимизда жиноятчиликнинг бир мунча камайишига эришилди. Умумий жиноятлар сони 3,8 фоизга камайди. Вилоятда жиноятчилик дунёсининг юқори мавқега эга бўлган шахсларини ва уюшган жиноятчи гуруҳларни фош этиш борасида бир мунча ижобий ишлар амалга оширилди. Бу тадбирлар натижасида 1995 йилнинг ўтган 7 ой даври мобайнида уюшган жиноий гуруҳларни фош этиш 1994 йилги 7 тадан 11 тага етказилди. Бу жиноий гуруҳларда фаолият кўрсатган 27 нафар шахс жиноий жавобгарликка тортилди. Булардан 11 таси жиноий муҳит лидерлари ва 7 таси муқаддам судланган шахслардир. Жиноятчилардан 65 минг сўм пул, 6 та автотранспорт, 3 та жанговар граната, ва бир қанча қурол ва ўқ-дорилар далилий ашё сифатида тортиб олинди.

— Коррупция ва порахўрликка қарши кураш борасида олиб борилаётган ишлар тўғрисида гапириб берсангиз.

— Жамият учун порахўрлик энг хавфли жиноят турларидан ҳисобланади. Порахўрлик кучайган жамиятда ижтимоий-иқтисодий ривожланиш бўлмайди. Шу боис биз бу жиноятларнинг олдини олиш, уларни кўпроқ фош этишга бутун куч ва имкониятларимизни сафарбар этганмиз. Шу йилнинг ўтган даврида давлат ва жамият мулки талон-торож қилинганлиги ҳолати бўйича, бир неча ўн жиноят фош этилди ва бундай жиноятлар иштирокчилари бўлган шахсларга нисбатан тегишли жазо чоралари қўлланилди. Масалан, вилоят тафтиш-назорат бошқармаси катта тафтишчиси Н. Қаюмов 1994 йилнинг ноябрь-декабрь ойларида ўз мансабини суиистеъмол қилиб, тафтиш ўтказган жойлардан, уларнинг камчиликларини ҳужжатларда кўрсатмаслик шарти билан пора олиб келганлиги маълум бўлди. У вилоят «Иссиқлик манбаи» бошқармасида молиявий-хўжалик ишлари юзасидан тафтиш ўтказиш даврида, камчиликларни далолатномада кўрсатмаслик эвазига бошқарма бошлиғи С. Аллоев билан жиноий тил бириктириб, бу корхона ҳисоб рақамидан «Ситора — Лада» ҳиссадорлик жамиятига 35 минг сўм пул кўчиртирган. Пул ҳисобидан «Ситора-Лада» ҳиссадорлик жамиятидан ўз шахсий автомашинаси учун керакли эҳтиёт қисмлар ва битта двигательни пора сифатида олган. Бундан ташқари, тафтишчи Н. Қаюмов марказий омбордан аниқланган камчиликларни ёпиш учун баҳоси 5336 сўмлик шлако-блок ишлаб чиқарадиган агрегатни ва яна 3 минг сўм пулни пора сифатида олган. Шундай қилиб, у 42 минг сўмдан кўпроқ миқдорда пора олган. Бу сингари жиноятлар тезкор суратда фош этилаяпти ва нафс бандаларига нисбатан кескин чоралар қўлланилмоқда.

— Баҳодир Ахмедович, республикамизда наркобизнесга қарши қаттиқ кураш олиб борилаётгани жаҳон ҳамжамиятида алоҳида эътиборга сазавор бўлмоқда. Бу ишда, албатта, бухоролик ҳуқуқтартиботчиларнинг ҳам ҳиссалари катта бўлаяпти.

— Тўғри, мамлакатимизда гиёҳванд моддаларини сотиш, сақлаш, экиш билан шуғулланувчи жинояткор кимсаларга нисбатан қаттиқ чоралар кўрилаяпти. Жумладан, вилоятимизда ҳам бу жиноят турига қарши кураш авж олдириб юборилган. Натижада шу йилнинг биринчи ярмидаёқ гиёҳванд моддаси бўлган ўсимликларни экишнинг 197 факти аниқланди. Уларнинг 175 таси бўйича жиноий иш қўзғатилди. Гиёҳванд моддаларни ноқонуний сақлаш жиноятларини аниқлаш 26 фоизга, уларни тарқатиш ва сотиш ҳолатларини аниқлаш 80 фоизга яхшиланди.

— Гиёҳванд моддалар экувчи ва сотувчилар ҳақида алоҳида мисоллар келтирсангиз?

— Масалан, ички ишлар ходимлари Қоракўл туманидаги «Бухоро» жамоа хўжалигида яшовчи Рўзиев Муҳаммаднинг томорқасида 150 квадрат — метр майдонга кўкнор экканлигини аниқладилар. Унинг уйи кўздан кечирилганда 7 килограммдан ортиқ кўкнор ва 130 мисқол кўкнор шираси топилди. Худди шунингдек, тумандаги «Янги ҳаёт» жамоа хўжалиги» «Чандир» қишлоғида яшовчи Ҳотамов Нуритдин 2 килограмм марихуаннани Юсупжонов Исомга 4 минг сўмга сотаётганида қўлга олинди. Вобкент туман, Д. Бобоқулов номли жамоа хўжалигида яшовчи Муҳитдинова Мўминанинг уйидан 1 килограммдан ортиқ кўкнор топилди. Бундай ҳолатлар вилоятимизнинг бошқа туман ва шаҳарларида ҳам аниқланиб, қонунбузар шахсларга нисбатан қаттиқ жазо чоралар кўрилди. Гиёҳванд моддалар мусодара қилиниб, экилган оғулар йўқ қилиб ташланди.

Албатта, амалга оширилаётган ишлар билан ғурурланишга ҳаққимиз йўқ. Республика Президенти, ҳукумат раҳбарияти ҳуқуқ-тартибот органлари олдига жуда катта вазифаларни қўйган. Бу вазифа-адолатсиз кимсаларнинг пайини қирқиш, халқимизнинг тинч-осойишта турмуш кечиришини таъминлаш. Ушбу мақсад йўлида биз куч-қувватимизни, меҳнатимизни аямаймиз.

Суҳбатдош:
Гулнора САМИЕВА,
«Адолат»нинг ўз мухбири.

СУРАТЛАРДА: вилоят ички ишлар бошқармаси ахборот маркази ана шундай замонавий компьютерлар билан жиҳозланган; компьютер орқали жиноятчининг асл башарасини аниқлаш пайти.

Муаллиф олган суратлар.

02 Хабар қилади

ДОЛЛАРНИ «СУВ» ҚИЛАЁТГАНЛАР

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Нақд сўмларни эркин муомаладаги валютага алмаштиришга доир чекланишларни бекор қилиш тўғрисида»ги қарорининг бажарилишини таъминлаш юзасидан валюта алмаштириш операцияларини амалга ошириш қоидаларига риоя қилиниши устидан қатъий назорат ўрнатиш мақсадида ички ишлар вазирлигининг масъул хизмати ходимлари томонидан бир қатор амалий тадбирлар ўтказилмоқда.

Ўтказилаётган ушбу тадбирларнинг натижалари банк тизимлари ва валюта алмаштириш пунктлари фаолиятида жиддий камчиликлар борлигини, ушбу соҳанинг масъул ва мутасадди ходимлари томонидан хизмат мансабларини суиистеъмол қилган ҳолда жиноятлар содир этилаётганлигини, бозорларда эркин муомаладаги валюта билан қонунсиз равишда олди-сотди қилиниши оқибатида долларнинг сўмга нисбатан курси сунъий равишда оширилаётганлигини кўрсатмоқда.

Ўтган давр мобайнида валюта операциялари ҳақидаги қонун-қоидаларни бузган бир неча юз киши ушланиб, улардан 110.660 АҚШ доллари, 119 миллион 185 минг Россия рубли, 2 миллион 530 минг 840 сўм ҳамда бошқа Ҳамдўстлик мамлакатларининг пул бирликлари олинган. Ноқонуний валюта операциялари юзасидан тергов идоралари томонидан бир қанча жиноий иш қўзғатилди. Ушбу ҳолатлар бўйича қонунбузар шахсларга нисбатан тегишли чоралар кўрилди.

Тошкент шаҳридаги «Россия» меҳмонхонасида жойлашган саноат-қурилиш банкига қарашли 0305-сонли пул алмаштириш пунктининг фаолияти текширилганда, ушбу пунктнинг кассири Лариса Александровна Погребнойнинг моддий жавобгарлигидаги пуллардан 100 минг Россия рубли камомади борлиги, аҳолидан қабул қилинган бу пулларни у ўз эҳтиёжи учун ишлатиб юборганлиги аниқланди. Мазкур ҳолат юзасидан тўпланган материаллар тергов органларига жўнатилди.

Шунингдек, шу йил 2 сентябрь куни «Ўзбекистон» меҳмонхонасида жойлашган 2-сон валюта алмаштириш пункти ҳам текшириб кўрилганда бу шохобчада кассир бўлиб ишловчи Гўзал Мухторовна Мамашова банкка топшириши керак бўлган 300 минг сўм пул ва 8800 АҚШ долларини шу ерда қолдирган. Бу ҳам етмаганидек, у бир неча АҚШ долларини бегона кишига бериш учун сохта ҳужжат тўлдираётган чоғида ушланди.

Жорий йилнинг ўтган ойлари мобайнида банк тизимларига қарашли 70 та пул алмаштириш шохобчасида турли хил қонунбузарликлар содир этилаётганлиги аниқланиб, ушбу жойларда ишлаётган 126 та масъул ходимга нисбатан маъмурий чоралар кўрилди. 5 та ҳолат юзасидан жиноий иш қўзғатилиб, 7 киши жиноий жавобгарликка тортилди.

Мазкур қарорнинг бажарилишини таъминлаш юзасидан тадбирлар давом этмоқда.

Шуҳрат РЎЗИЕВ,
Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази ходими.

СПОРТ

• *Марказий Осиё ўйинлари*

ҲАМКОРЛИК, ДЎСТЛИК, БИРДАМЛИК

Халқаро олимпиада қўмитаси раҳнамолигида ўтказилган, «Туркистон — умумий уйимиз» шиори остида давом этган Марказий Осиё ўйинлари юртимиз спорт тарихида ёрқин саҳифа бўлиб қолади. Бир ҳафта давом этган қизғин ва муросасиз курашларда Туронзамин ёшлари завққа тўлиб, дўстлик, ҳамкорлик ва бирликнинг қудратини яна бир бор кўнгилларида туйдилар.

Гап шундаки қадимий Эллада юрти-Афина яқинида, Туронзамин спортчилари мусобақа тимсоли акс эттирилган ягона байроқ остида маҳорат кўрсатишга ҳаракат қилдилар. Мутахассисларнинг эътироф этишича спортнинг 12 тури бўйича ўтказилган баҳсларда фахрли ўринларга Қозоғистон ва Ўзбекистон вакиллари кўпроқ талабгорлик қилишган. Бу манзара спортнинг кураш, мерганлик, волейбол, баскетбол турларида кўпроқ кўзга ташланди. Мусобақалар якунланишидан икки кун аввал эса ҳамюртларимиз ҳисобида жами 65 та медал тўпланган бўлса, қозоқ оғаларимиз ҳисобидаги медаллар 63 тага етди.

Ўзбекистон спортчилари кураш, бокс, оғир атлетика, теннис, енгил атлетика, сузиш ва қиличбозлик мусобақаларида яхши натижаларга эришдилар. Албатта, спортчиларимизнинг ютуқ ва камчиликлари яна мукаммал сарҳисоб қилинади. Зеро, гап спортчиларнинг қўлга киритган медалларидагина эмас, балки илк марта қўл урилган эзгуликнинг хайрли эканидадир. Боиси, бир ҳафта мобайнида Туронзамин ёшлари ўзаро дўстлашдилар, тажрибаларини ўртоқлашдилар. Муҳими улар ўзларини буюк Турон фарзандлари эканликларини қалбдан ҳис этдилар.

• *«Президент кубоги»*

МАРОКАШЛИК ЙИГИТНИНГ ҚУВОНЧИ

Юртимизда соғлом авлодни камол топтиришнинг муҳим омилларидан саналган жисмоний тарбия ва спортга алоҳида аҳамият берилаётгани бежиз эмас. Боиси истиқлол туфайли юртимиз жаҳон сари юз тутмоқда. Буни халқаро теннис бўйича иккинчи марта ўтказилган мусобақада хорижий спортчилар мамнуният билан эътироф этишди.

Бир ҳафта бош соврин учун олиб борилган кураш мухлисларда катта таассурот қолдирди. 14 мамлакатдан келган 40 га яқин теннисчининг орасида кимнинг омади келишини олдиндан айтиш қийин эди. Кўпчилик испаниялик Хорди Арресега умид боғларди. Чунки у меҳмонлар орасида энг кучли мақомга эга бўлиб, жаҳоний теннисчилар рўйхатида 57-ўринни эгаллаб турарди. Ҳақиқатан ҳам Арресенинг чиқишлари ҳеч кимда гумон уйғотмади. У якка баҳсларда кетма-кет тўртта ғалабага эришиб, финалга йўлланма олди.

Аммо ўтган йили ҳам Тошкентда меҳмон бўлган ва ўз чиқишлари билан айтарли кўзга ташланмаган марокашлик Карим Аламининг маҳорати ошиб бораётганини мутахассислар ҳам сезмай қолишди ёки бу теннисчининг омади юришди. Карим испаниялик Тати Раскон, АҚШ дан Данн Брайан, испаниялик Эмилио Альварес ҳамда олмониялик Карл-уве Штеебларни мағлубиятга учратиб, финалга чиқди. Мусобақанинг ёпилиш куни Арресе билан Алами ўртасида ҳал қилувчи учрашув ўтказилди. Аввалига Арресенинг тажрибаси қўл келгандай бўлди. Аммо Аламининг шиддатли ҳужумларига у дош беролмади. Натижада Карим 6:4 ва 6:0 ҳисобида ғалаба қозонди.

Мусобақани ёпилиш маросимида юртбошимиз билан мусобақа ташкилотчиси, швейцариялик ишбилармон Сассон Кашўри бошланган хайрли ишнинг аҳамияти, юртимизда теннисни ривожлантириш борасида катта ишлар қилинаётгани, қолаверса, хорижда ҳам теннис баҳона Ўзбекитон номи ҳурмат билан тилга олинаётгани ҳақида мамнуният изҳор этишди. Кейин юртбошимиз Карим Аламига бош совринни, Хорди Арресега эса совринни топшириб, биттадан енгил машинанинг калитини тақдим этди. Профессионал теннисчи сифатида Карим 18 минг, Хорди 10.600 доллардан олишди. Халқаро мусобақа бундан буён ҳам Ўзбекистон нуфузининг ортишига хизмат қилади.

М. МИРАБЗАЛОВ,
«Адолат»нинг спорт шарҳловчиси.

ҚУТЛОВ!

Тошкент вилояти Қибрай туманида истиқомат қилувчи Туронова Мамлакат Тоҳировна!

Сизни таваллуд кунингиз ва табаррук қирқ ёшингиз билан самимий табриклаймиз.

Сизга узоқ умр, бахт-саодат тилаймиз.

Турмуш ўртоғингиз: Саттор Туронов, фарзандларингиз: Сардорбек, Дилафрўз, Сарварбек.

АДОЛАТ
МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ СИЁСИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи
Тўхтамурод ТОШЕВ

Бизнинг манзил:
700000, Тошкент — ГСП,
Матбуотчилар кўчаси — 32.
Қабулхона — 33-41-89, 33-55-70

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140.
Газета офсет усулида,
А — 2 форматда
чоп этилди.

Буюртма Г. — 0425.
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.